

ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : Αναμνήσεις δημοσιογράφων. — Τὸ γκέντι τῶν πειρασμένων. — Εἰς ἐκτέλεσιν διατογῆς. — Κρητικῶν ἀνάγνωσμα δευτέρου. — Τὸ Κασκέτο (διήγημα). — Ὁ

λευκὸς σταυρὸς (ποίημα). — Τὸ χρῆμα. — Νυκτόνει (μυθιστόρημα). — Ἄπ' ὅλα δι' ὄλους. — Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘ. 11

Ἐκαστὸν τεύχος Δραχ. 1

1

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1921

ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΥΑΓ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 20. - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 30. ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΔΟΛΛ. 6.	ΕΤΟΣ Α' - ΑΡΙΘ. ΙΙ. 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1921	ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡΑΧ. 1 ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 44. — ΤΗΛ. ΙΙ-07
---	---	--

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ

Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΟΝΤΑΣ

Είς την σύνταξιν τῆς «Ἐφημερίδος» ἔλαβον μέρος κατὰ τὸ 1890. Ὀλίγον προτοῦ ἀναδεχθῶ τοιαύτην εἶχον ἀποσυρθῆ μετὰ ἐπιαστῆ συνεργασίαν τῆς «Ἀκροπόλεως», ὅπως λάβω μέρος εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ τότε μετασχηματισθέντος εἰς καθημερινὴν πολιτικὴν γελοιογραφικὴν ἐφημερίδα «Ἀστῆως» τοῦ Θέμου Ἀννίου. Τὸν μετασχηματισμὸν τοῦτον ἐπιχειρήσαν ὁ Θέμος Ἀννίνος καὶ οἱ κ. κ. Δημήτριος Κακλαμάνος, τῶς πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Λονδίῳ καὶ ὁ κ. Γεώργιος Δροσίνης. Ὁ Θέμος Ἀννίνος μόνος ἤρξατο ἡ ἔκδοσις τοῦ φύλλου ἀπῆλθεν χάριν ἀναψυχῆς εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ὁ Δροσίνης, μετανοήσας διότι εἰσῆλθεν εἰς τὴν πάλιν τοῦ καθημερινοῦ τύπου, παρητήθη, οὕτως δὲ ἔμεινε μόνος ὁ Κακλαμάνος, ὅστις μετὰ τοῦ κ. Δροσίνη μου προσέφερον τὸ ἐπὶ τοῦ «Ἀστῆως» μερίδιον τοῦ Δροσίνη, ὅπως γενῶ ἀρχισυντάκτης αὐτοῦ. Ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν καὶ ἀνέλαβον συνεργασίαν ἀναμενόμεν δὲ καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀννίου ὅπως κανονίσωμεν τὰ λοιπὰ. Ὁ Ἀννίνος ὅμως δὲν ἀπεδέχθη τὰς προτάσεις μου καὶ οὕτω, μετὰ τρίμηνον συνεργασίαν καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα ταύτην, ἀπεσύρθη καὶ ἔλαβον μέρος ὀριστικῶς εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Ἐφημερίδος».

Ἡ «Ἐφημερίς» εὐρίσκετο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν ἀκμὴν. Ἐκδοθεῖσα κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ δραματικοῦ συγγραφέως Δημητρίου Κορομηλά, ἦτο οὐχὶ μόνον ἡ πρώτη, ἐν Ἑλλάδι καθημερινὴ ἐφημερίς, ἀλλὰ καὶ ἡ πρώτη ἔχουσα τὴν μορφὴν εὐρωπαϊκῆς ἐφημερίδος. Ἡ ἔκδοσις τῆς ἦτο κομψοτάτη καὶ ἡ ὄλη της ἄκρως ἐπιμελημένη. Τὰ πολιτικὰ τῆς ἄρθρα ἐγράφοντο οὕτως εἰπεῖν μὲ λευκὸ χεῖρόκτι. Σπανίως ἐθίγοντο πρόσωπα· ἐξητάζοντο ἀπλῶς τὰ ζητήματα καὶ ἀνελύοντο τὰ πολιτικὰ γεγονότα μετὰ ψυχραιμίας ἀσυνήθους εἰς τὸν ἑλληνικὸν τύπον. Μετὰ πάροδον πολλῶν ἐτῶν, ὁ Δημήτριος Κορομηλᾶς ἀπεσύρθη τῆς διεύθυνσεως αὐτῆς καὶ τὴν εἶχεν ἀναλάβῃ ὁ ἀδελφός του κ. Λάμπρος Κορομηλᾶς, ὁ κατόπιν πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Οὐάσιントン καὶ Ρώμῃ. Ὁ Κορομηλᾶς ἦτο εἰς ἐκ τῶν πολυμαθεστέρων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐπιστημονικὴ του μόρφωσις σπανία καὶ ἡ πολυγλωσσία του ἐπίσης. Ὡραϊότατος καὶ κομψότατος ἀνὴρ μετέδωκε καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα κατὰ ἐκ τῆς ἀτομικῆς του κομψότητος. Ἀρχισυντάκτης αὐτῆς εἶχε προσληθῆ Ἀριστομένης Βαλέττας βουλευτῆς Κυκλάδων, ἀνήκον οὗτος εἰς τὴν γενεὰν τοῦ β2. Φοιτητῆς κατὰ τὴν ἑξῶσιν τοῦ Ὁθωνος, ἔδρα μετὰ τῶν νέων τῶν χρόνων ἐκείνων εἰς τοὺς κύκλους τοὺς παρασκευάσαντας τὴν ἑξῶσιν τοῦ Ὁθωνος. Ἦτο ἀνὴρ λεπτότατος τὸ σῶμα καὶ εἶχε κεφαλὴν κοσμουμένην μὲ ἀραιὸν γένειον καὶ οἰδαλέαν τὴν ρίνα. Τὰ μάτια του ἦσαν διαρκῶς ἀνήσυχτα καὶ ὠμίλει τόσον σιγά, ὥστε μόνος ἤκούετο. Ἐν μειδιάματι εἰρωνικῶν ἐπήνθιζεν εἰς τὰ χονδρὰ χεῖλη του. Δὲν ἦτο ὅμως ἰδιοσυγκρασία δημοσιογραφικὴ. Διὰ τὰ γράψῃ ἐν ἄρθρον, μὴ ὑπερβαίνον τὴν συνήθη στήλην, τοῦ ἐχρειάζοντο τέσσαρες ἕως πέντε ὥρας καὶ δέκα κυθία καφέ, τὰ ὅποια περιετυλιγε διὰ χερτίνου χωνίου, ὅπως διατηρῆ ὅσον τὸ

δυνατὸν πλείοτερον τὴν θερμότητά του. Ἀλλὰ καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ κ. Λάμπρου Κορομηλά δὲν διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν. Ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς τουρκικῆς, ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρόπρακτικὴν ἀσκήσιν καὶ ἐξεχώρησε τὴν Ἐφημερίδα εἰς τὸν Ρούκην, ὅστις ἀνέλαβεν αὐτὴν μετακαλέσας ἀπὸ τὸ Βάρρι τὸν Ἀγγεῖλον Γιαννόπουλον ἐμπορευόμενον μὲν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, δημοσιογραφοῦντα ὅμως εἰς ἰταλικὰς καὶ Ἑλληνικὰς ἐφημερίδας, ὅστις ἐγένετο ἡ ψυχὴ τοῦ φύλλου τούτου. Το προσωπικὸν τῆς τακτικῆς συντάξεως ἀπετελεῖτο τότε ἀπὸ τὸν Ἀριστείδην Ρούκην, Ἀγγεῖλον Γιαννόπουλον, Κωστὴν Παλαμᾶν, Γεώργιον Σωτηριάδην, Ἰωάννην Κονδυλάκη, Δημ. Καρχαλίον καὶ Ἰωάννην Ρίσθη. Εἰς τούτους προσετέθη καὶ ἐγὼ ἀντικαταστήσας τὸν Δημ. Κακλαμάνον. Σήμερον ἐκ τοῦ ὀλιγοπροσώπου καταλόγου τῆς τότε συντάξεως τέσσαρες δὲν ὑπάρχουν πλέον εἰς τὴν ζωὴν. Μεταξὺ αὐτῶν νέος εἰσέτι, πλήρης ζωῆς καὶ εἰς ὅλην τὴν ἀκμὴν τῆς δράσεώς των, ὁ Γιαννόπουλος καὶ ὁ Ρούκης κατήλθον εἰς τὸν τάφον περιβεβλημένοι τὸν θώρακα καὶ κρατοῦντες τὴν ἀσπίδα τοῦ μαχητοῦ. Ὁ Ρίσθης, νεώτατος καὶ ἀνιχνευτικώτατος ρεπόρτερ. Βιοπαλαιῶν ἀδιακόπως κατεβλήθη ἐκ τῶν νυκτερινῶν μόχθων τοῦ ἐπαγγέλματος του καὶ μίαν πρωίαν τὸν ὠδηγήσαμεν εἰς τὸν τάφον σιωπηλοὶ καὶ τεθλιμμένοι οἱ ὀλίγοι του φίλοι.

Ἐκ τῶν ὑπολειπομένων, ὁ Ἰωάννης Κονδυλάκης, εἰς ἐκ τῶν χαριεστέρων καλῶν τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας συγγραφεὺς τοῦ «Πατούχα» ἐνὸς ὑπερόχου ἠθογραφικοῦ μυθιστορήματος, κουρασμένος καὶ πάσχων ἀπῆκε τὰς στήλας τοῦ «Ἐμπρός» τὰς ὁποίας ἐκόσμηε ἐπὶ ἔτη καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν γῆν τῆς γεννησεώς του, ἀπέθανεν εἰς τὴν Κρήτην, δημοσιεύσας ὡς τελευταῖον χαιρετισμὸν πρὸς τὴν λογοτεχνίαν «τὴν πρώτην ἀγάπην» ἐν διήγημα, ὅπερ κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γραμματολογία. Καὶ αὐτὸς ὁ Ρούκης ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου του, εἶχεν ἀποσυρθῆ τῆς δημοσιογραφίας διορισθεὶς Γενικὸς Διευθυντῆς τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων. Πρῶτος ὅμως ἀπεσύρθη ἐγὼ, ριθθεὶς εἰς τὴν πολιτικὴν πάλιν, ἀλλὰ καὶ ἐκλεγείς βουλευτῆς, ἐργαζόμενος ἐκτάκτως εἰς τὴν «Ἐφημερίδα». Μετ' ἐμε ἀπεσύρθη ὁ κ. Σωτηριάδης, ἀφοσιωθείς ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, γενόμενος βραδύτερον καθηγητῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, καὶ τελευταῖος ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς, διορισθεὶς Γραμματεὺς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Οὕτως διεχωρίσθη καὶ διεσπάρη ἡ δημοσιογραφικὴ αὐτὴ ὁμάς, ἀναπτύχασα τὴν μεγαλειότεραν καὶ τὴν βιαιοτέραν πολεμικὴν ἐν τῇ συγχρόνῳ δημοσιογραφίᾳ. Ἐκτὸς ἡμῶν, οἵτινες ἀπετελοῦμεν τὴν τακτικὴν σύνταξιν τοῦ φύλλου, συνειργάζετο ἐκτάκτως ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, γράφων διηγήματα ἢ μεταφράζων ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ. Εἰς τὸν Παπαδιαμάντην δὲν ἤρρεσεν οὐδὲως ἡ τακτικὴ συνεργασία εἰς οἶον δῆποτε φύλλον. Ἐτήρει τὴν ἀνεξαρτησίαν του καὶ ἔγραφεν ὅταν εἶχε διαθέσει μόνον καὶ εἰς τὰ δύο ἀντιμαχόμενα φύλλα. Δὲν τοῦ ἤρρεσεν ὅπως ἔλεγεν οἱ δημοσιογραφικοὶ καυγάδες. Ἦρθετο εἰς τὸ γραφεῖον ὅπως συναντήσῃ τὸν Παλαμᾶν ἢ ἐμέ, ἐνδεδυμένος κατὰ τρόπον μὲ τὸν ὅποιον μόνον ὁ ἀρχαῖος Διογενὴς θά ἐνεφανίζετο εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Τὰ φιλολογικὰ κέντρα δὲν τοῦ ἄρρεσαν καὶ ἤρρεσκετο νὰ μεταβαίη εἰς κανένα παρὰ τὴν Παλαιὰν Ἀγορὰν οἰνοπωλεῖον, νὰ κου-

τσοπίνη ὀλίγον ρετιναίτο καὶ νὰ συνδιζέγεται μετὰ τῶν ἀπλώνάνθρωπων τοῦ λαοῦ, τοῦ ὁποῦ ἀπελάμβανε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ὀρθὴν κρίσιν.

Ἐκτακτοὶ συνεργάται ἦσαν ὁ κ. Ἀθανάσιος Εὐταξίας, ὁ Ἀντώνιος Μομφερράτος, ὁ Ὄθων Ρουσόπουλος καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς πολιτικοὶ καὶ ἐπιστήμονες. Τὰ γραφεῖα τῆς «Ἐφημερίδος» εὐρίσκοντο ἀπέναντι τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς ἐδοῦ Κολοκοτρῶνη. Τὸ οἰκημα ἦτο μέγα καὶ ἀνετον. Εἰς τὸ βῆθος τῆς αὐλῆς ὑπῆρχον τότε τὸ τυπογραφεῖον, ἔνθα ἐντὸς μικροῦ θαλάμου, περικυκλούμενος ἀπὸ λεξικά, γραμματικῆς καὶ συντακτικῆς διαφορῶν γλωσσῶν, εἶχεν ἐγκατασταθῆ ὁ διορθωτὴς τῆς «Ἐφημερίδος» Μαϊδῶνης, ἀπαθὴς καὶ φιλοσοφικός ἀνὴρ, ὅστις καὶ εἰς οἰκογενειακῶν του δυστύχημα, ὅπερ προεκάλεσε τὸ διαζυγίον του, ἠρκέσθη νὰ ζητήσῃ ἐγγράφως ὀλιγοήμερον ἀναρρωτικὴν ἀδειαν. Ἐρηνήσας τὴν ἀπωλεσθεῖσαν εὐτυχίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐργασίαν του ἀπαθὴς καὶ ἀμέριμος, λησμονήσας ὅλα καὶ ἀσχολούμενος μόνον, ἂν ὁ Κκαλαμῶνος καὶ ὁ Χρηστομῶνος ἐξύνωνται ἢ περισπῶνται.

Εἰς τὸ κάτω πάτωμα ὑπῆρχε τὸ λογιεῖριον καὶ τὸ ταμεῖον, τὸ ὁποῖον προκειμένον περὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν συντακτικῶν ἦτο πάντοτε ἐνημερότατον. Οὕτω εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός, ἂν δὲν προσήρχετο συντάκτης τις νὰ πληρωθῆ, ὁ ταμίας Βολωνάκις κατεδίωκε τοῦτον, ὅπως τὸν πληρώσῃ. Τοῦτο ἦτο τοσοῦτον μᾶλλον ἀξιώτημείωτον, διότι εἰς ἄλλην ἐποχὴν καὶ εἰς ἄλλην ἐφημερίδα καταδιώκετο ὁ ταμίας ὑπὸ τῶν συντακτικῶν, ὡς ἄν τις ἐδῆλου ἔλλειψιν χρημάτων, ὁ Γεράσιμος Βώκος καὶ ἐγὼ ἐκηρύσσαμεν ἀμείψως ἀπεργίαν, μέτρον ὅπερ δὲν εἶχεν εἰσαχθῆ ἀκόμη εἰς τὰ ἑλληνικά ἤθη. Ἀποσυρόμενοι τῶν γραφείων δὲν διεμαρτύρομεθα μὲν, ἀλλ' ἐν δυφδίᾳ ἐψάλλομεν τὸ ἀκόλουθον λαϊκὸν ᾄσμα, λησμονηθὲν σήμερον ἀλλὰ πολὺ κυκλοφοροῦν τότε εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν.

Σήμερα εἶνε σχόλη
δὲν ἔχομε δουλειά.
Πέρω τὸ τουφεκάκι
καὶ πάω γιὰ πουλιά.

Τὸ ἄσμα αὐτὸ εἶχε καταστῆ τὸ ἀπεργιῶν ἐγερτήριον ἐν τῷ γραφεῖῳ ἐλείνω, μεταδοθὲν μετὰ ἐπαναστατικῆς ταχύτητος εἰς τὸ προσωπικὸν ὀλόκληρον τῆς συντάξεως. Ἐτάρασεν ἢ μελωδίᾳ τει τόσον τρομερὰ τὰ νεῦρα τοῦ διευθυντοῦ, ὥστε ἡμέραν τινὰ μισελθόντες εἰς τὰ γραφεῖα μας, εἴρομεν ἀνηρτημένῳ ἄνωθεν αὐτοῦ μετὰ μεγάλα γράμματα παρακλήσιν, ὅπως πάσῃ ἀδύναμει «τὸ κυνηγετικὸν ᾄσμα» διότι ὁ ταμίας εἶχε διαταχθῆ νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὰς ἀξιώσεις τῶν συντακτικῶν.

Τὰ γραφεῖα ἦσαν οὐ μόνον ἀνετα ἀλλὰ καὶ ἰκανῶς πολυτελῆ. Σχετικῶς μάλιστα μετὰ τὴν ἐποχὴν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐνδιατήματα Περσῶν μεγιστάνων. Τὰ δημοσιογραφικὰ γραφεῖα, πρὸ τῆς «Ἐφημερίδος» καὶ τῆς «Ἀκροπόλεως», ἀπέπνεον τὴν ὁσμὴν ἀκρας πενιχρότητος. Αἱ πλεῖσταὶ ἐφημερίδες εἶχον καταφύγει εἰς ὑπόγεια, ἐφωτίζοντο ἀπὸ λάμπες πετρελαίου, ἀναδιδούσας πνιγηρὸν καπνόν, ἔθλια δὲ καθίσματα καὶ τινα κουτσοτράπεζα ἀπέτελλον ὅλον τὸν κόσμον αὐτῶν. Ἡ δημοσιογραφία παρίστατο ὡς σκηνίτις, μὴ παρέχουσα οὐδεμίαν ἰδέαν τοῦ μονίμου κα τοῦ σταθεροῦ. Δὲν εἶχαν καμμίαν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν καὶ τὰ φύλλα ἦσαν μᾶλλον ἐφήμερα, ἐκδιδόμενα πρὸς ἰκανοποίησιν προσωπικὴν τοῦ ἐκδότου, χωρὶς νὰ ἀποβλέπουσιν πρὸς ἐξυπηρέτησιν πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ τινος εὐρύτερου σκοποῦ.

Ἐξίχεσιν φυσικὰ ἔκχμον φύλλα τινὰ πλεονέστερα, ὡς ὁ «Αἰών», ἰδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ Ἰωάννου Φιλήμονος καὶ συνεχισθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Τιμολέοντος Φιλήμονος. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ «Αἰών» εὐρίσκειτο εἰς τὴν δύσιν του καὶ μετ' ὀλίγον ἐξέλιπεν ἐντελῶς, τοῦ Φιλήμονος ἐκλεγέντος Δημήτρου. Ὑπῆρχον ἐκτὸς τοῦ «Αἰώνος» καὶ δύο ἄλλα φυλλάκια τὸ «Ἐθνικὸν Πνεῦμα» ὄργανον τοῦ Κουμουνοῦ καὶ ὁ «Ἐθνοφύλαξ» ὄργανον τοῦ Θερασοῦλου Ζαΐμη, ἐκλιπόντα καὶ αὐτὰ μετὰ τὸν θάνατον τῶν δύο πολιτικῶν ἀνδρῶν. Τὰ δύο αὐτὰ φύλλα εἶχον ἀξίαν ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ ἐρμηνεύσωσι γνώμας τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων ὡν.

Τῆς αὐτῆς φύσεως ἀλλ' ἀσυγκρίτως ὑπέρτερα ἦσαν ἡ «Ὠρα» ὄργανον τοῦ Τρικούπη καὶ ἡ «Πρωία» ὄργανον τοῦ Θεοδώρου Δηλιγιάννη. Αἱ δύο αὐταὶ ἐφημερίδες διεξῆγον σποδρότατος ἀγῶνας, δημοσιεύουσαι ἄρθρα, οὐχὶ σπανίως τῶν ἰδίων πολιτικῶν ἀρχηγῶν, ὧν ἦσαν ὄργανα, πάντως δὲ διαπρεπῶν δημοσιολόγων, καίτοι δὲ δὲν εἶχον εὐρεῖαν κυκλοφορίαν, ἐξῆσκον ὅμως μέγα κύρος. Ἐφημερίδες ὅμως ὑπὸ τὴν κυρίαν ἔνοιαν τῆς λέξεως, περιλαμβάνουσαι εἰς τὰς στήλας τῶν τὴν πολιτικὴν, τὴν κοινωνικὴν, τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ τὴν φιλολογικὴν κίνησιν τῆς χώρας ἦσαν ἡ «Ἐφημερίς» καὶ ἡ «Ἀκρόπολις». Εἰς τὰς στήλας αὐτῶν συνεζητοῦντο ὅλα τὰ ἀναφερόμενα πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα, ἐξηγῆθησαν ὅλα αἱ γνῶμαι καὶ ἀνεπτυχθησαν ὅλα αἱ ἰδέαι, εἰς ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ζωὴν ἐνὸς ἔθνους, κατ' ἀκολουθίαν ἐπέδρασαν καταπληκτικῶς ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης, ἣτις λεληθότως εἰσῆρχετο διὰ τῶν δύο αὐτῶν ἐφημερίδων εἰς νέας ἀντιλήψεις καὶ νέαν ὅλως ζωὴν, τῆς ὁποίας σηματοφόρος ἦτο ὁ Χαρίλαος Τρικούπης. Ἀναλογα δὲ πρὸς τὴν περιωπὴν τῶν φύλλων τούτων ἦσαν καὶ τὰ γραφεῖα τῶν.

Τὰ γραφεῖα τῆς «Ἐφημερίδος» εἶχε διακοσμήσει ὁ Ἀγγελιασὺς Γιαννιόπουλος, οὐχὶ βεβαίως μετὰ ἐξαιρετικῆς κλαισθητικῆς. ἀλλὰ μετὰ τινος πολυτελείας. Εἶχεν ἐπιστρώσει τοὺς τοίχους τῶν θαλάμων δι' ὑφασμάτων, προορίσας ἰδιαίτερον χρῶμα δι' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπιφυλάξας τὸ κόκκινον διὰ τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς, ἣτις ἐγένετο διάσημος διὰ τῆς προσωνομίας: «Κόκκινος Ὀντᾶς».

Τὴν προσωνομίαν ταύτην εἶχε δώσει ἡ ἐφημερίς «Χώρα» κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς ἐναντίον τοῦ Δηλιγιάννη πάλης. Τὸ φύλλον τοῦτο ὑπῆρξε τὸ βικαιότερον τῶν ὄσων εἶδε ποτὲ ἡ Ἑλλάς. Οὔτε ἱερὸν οὔτε ὄσιον εἶχεν. Ἡ ὕβρις καὶ ἡ συκοφαντία ἔρρεον ἀκατάσχετα διὰ μέσου τῶν στηλῶν αὐτῆς. Αἱ βαναυσότεραι λέξεις, ὅλος ὁ βόρβρος τῆς ἀγορᾶς μετεφέροντο εἰς τὴν ἐφημερίδα ταύτην, τῆς ὁποίας ὁ διευθυντὴς διαρκῶς ἐδῆρετο, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ συνετίζηται. Αὐτὸς ἦτο ὁ νοῦνος τοῦ Κοκκίνου Ὀντᾶ, τὸν ὁποῖον ἐπαρουσίαζεν, ὡς κέντρον ὅπου διεπράττοντο ρωμαϊκὰ ὄργια.

Ἦτο ὁ ὀντᾶς οὗτος μία εὐρυτάτη κατέρυθρος αἴθουσα. Ἐρυθρὰ ἦσαν τὰ φανώματά της, ἐρυθρὰ τὰ παραπετάσματα, ἐρυθρὰ τὰ ἀναπαυτικὰ διβάνια, ἐρυθρὰ τὰ ἀνάκλιτρα, ἐρυθρὸς καὶ ὁ τάπητής της. «Ὅλα εἶχον τὸ ζωηρὸν χρῶμα τῆς αἰδοῦς ἀπὸ τῆς ὀροφῆς μέχρι τοῦ δαπέδου. Εἰς τοὺς τοίχους εἶχον ἀναρτηθῆ ἰταλικαὶ ἔλαιογραφίαι, προφανῶς ἀσημῶν ζωγράφων, δελτάρια εἰκονογραφημένα, εἶχον δὲ ζωρσεὶ καὶ ἐγὼ, ἀπλῶς χάριν ἀντιθέσεως, δύο ὑδατογραφίας τοῦ διασῆμου Κερκυραίου καλλιτέχνου Ἀγγέλου Γαλλινᾶ, εἰς τὴν ἡμερον ἀτμοσφαῖραν τῶν ὁποίων καὶ εἰς τὴν γλυκεῖαν φύσιν τῆς Κερκύρας, ἦν μόνον ὁ ἀθάνατος χρωστήρ τοῦ ἐνδόξου καλλιτέχνου κατῶρθονε νὰ δίδῃ, ἀναπαύετο τὸ ὄμμα τῶν ἐπισκεπτῶν. Ἐν κλειδοκλύμαλον, ὅπερ δὲν ἔμεινε ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, εὐρίσκειτο εἰς μίαν γωνίαν, χρησιμεύον διὰ τὰς μουσικὰς συναθροίσεις καὶ ἦτο τὸ μόνον ὄργανον εἰρήνης εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, διότι παντοῦ εὐρίσκοντο τοποθετημένα ξίφη, σπάθαι καὶ σιδηρᾶ προσωπίδες, ὥστε νὰ δίδουν εἰς αὐτὴν τὴν ὄψιν ὀπλακοητηρίου.

Τῷ ἔντι ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ ἀκαταπαύστως ἠκούοντο ἦχοι συγκρουομένων ξιφῶν κοὶ τὸ ἄσθμα τῶν ἐξασκουμένων συντακτικῶν τῆς «Ἐφημερίδος», οἵτινες διεσταύρουν τὰ ξίφη μετὰ τῶν φίλων τῆς ἐφημερίδος ἀξιωματικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνθυμοῦμαι τοὺς σήμερον ἀντιστρατήγους κ. Κομνητὸν Μηλιώτην καὶ τὸν Παναγιώτην Σηλιᾶδην, οἵτινες τοιοῦτο ἐπιφανὲς πρόσωπον διεδραμάτισαν κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους. Ἡ ὀπλασκία εἶχε κατανήσει ἀληθῆς μονομαχία, ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ Δὸν Κιχώτου, ἀναμειλέτως θὰ εἶχε κατασκηνώσει εἰς γωνίαν τινὰ τῆς αἰθούσης ἐκείνης. Ὁ ἐπιδεξιότερος τῶν σπαθιστῶν ἦτο ὁ Κομνητός, ἔλαρχος τότε. Οὗτος κατέβαλε πάντας, εἶχε δὲ εἰσαγάγει ἐπικινδυνωθεστάτας παιδιὰς κατὰ τὰς ἀοκήσεις. Ἐχῶν ἀπεριόριστον πεποιθήσιν εἰς τὴν δε-

ξιότητά του ἀνελάμβανε νὰ τοποθετῆ τὸν Ρούκην κρατοῦντα μῆλον εἰς τὴν ὑψωμένην χεῖρά του, αὐτὸς δὲ διὰ ἐπιδεξιωτάτου σπαθισμοῦ ἀπέκοπεν αὐτὸ εἰς δύο, χωρὶς ποτὲ νὰ θίξῃ τοὺς δακτύλους τοῦ Ρούκη, καίτοι ὁ Κομνητός εἰς ἐκάστην ἐπανάληψιν τοῦ πειράματος, προέλεγεν ὅτι ὁ Κομνητός ὁ ἀπέκοπτε τὴν χεῖρα τοῦ Ρούκη, πρὸς μεγάλην ἀγαλλίασιν, ἐκείνων οἵτινες ὑφίσταντο τὸ καυτήριον τῆς γραφίδος τοῦ καθημερινῶς.

Ἐνοεῖται ὅτι, ἐκτὸς τῶν συντοκτικῶν τῆς «Ἐφημερίδος» καὶ οἱ ἐκτακτοὶ συνεργάται καὶ φίλοι αὐτῆς, ὡς ὁ κ. Ἀθανάσιος Εὐταξίας, ὁ Χρῆστος Ράλλης καὶ ἄλλοι, οἱ ἀρεσκόμενοι εἰς τὴν ξιφασκίαν, εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ἠσκούοντο. Ὁ κόκκινος ὀντᾶς τοιοῦτοτρόπως ἐλάμβανε πολεμικὸν χαρακτήρα, ἡ δὲ διαρκὴς ἀνασχόλησις τῶν γραφῶντων εἰς τὴν ἐφημερίδα μετὰ τοῦ κοπτεροῦ σιδήρου παρῶζεν ἐπὶ μᾶλλον τὰ νεῦρα αὐτῶν καὶ καθίστα ἀγριοτέρας τὰς δημοσιογραφικὰς ἐπιθέσεις καὶ δικαιότεραν τὴν πάλην. Εἰς τὰ ἤθη τῶν συντακτικῶν τῆς «Ἐφημερίδος» ἡ μονομαχία εἶχεν ἀναγνωρισθῆ ὡς θεσμὸς καὶ ἡ λύσις τῶν καθημερινῶν ζητημάτων δὲν ἐπεδιώκετο μόνον διὰ τῆς γραφίδος, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ξίφους.

Ὑπῆρχε, φαίνεται, γενικὴ τις ψυχολάθεια καὶ ὁ γλαφυρότατος καὶ θαυνοῦστατος συγγραφεὺς τῶν «Ψυχώσεων» Σίμων Ἀποστολίδης, ἀπέδιδεν ὅλην ἐκείνην τὴν ἀγρίαν ἀρθρογραφίαν εἰς τὴν ἐπίδρασιν, ἣν ἐξῆσκει τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τοῦ ὀντᾶ ἐπὶ τῶν νεύρων τῶν θαμνῶντων αὐτοῦ. Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα ὅτι μίαν νύκτα ἐξίχεται νὰ με πείσῃ περὶ τῆς ἐπιδράσεως ταύτης, παρομοιάζων τὴν ἐρυθρὰν αἴθουσαν μετὰ ἰσπανικὸν ἵπποδρόμιον καὶ τοὺς συντάκτας τῆς «Ἐφημερίδος» μετὰ ταύρους, οἵτινες ἐπὶ τῆ βῆρα τῶν ἐρυθρῶν ἐκείνων χρωμάτων καθίσταντο ἀκράτητοι καὶ ἐποδοπάτουσιν τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα.

Ἐνθὺ δὲ τοιαύτη ἔντασις νεύρων ὑπῆρχεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὁ Κωστής Παλαμᾶς κ' ἐγὼ, ἔχοντες ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ θαλάμου τὰ γραφεῖα μας, ἐπενδυμένα διὰ φαιτοῦ ὑφάσματος διελεγόμεθα περιίντικιμῶν ἀσγῆτων πρὸς τὰς πολιτικὰς ἐκείνας συζητήσεις. Πολλάκις ἐνθὺ εἰς τὴν παραπλευρῶς αἴθουσαν ἐκόγχλαζον οἱ λέβητες τῶν παθῶν καὶ παρεσκευάζετο ἐπιθέσις διὰ τὴν Βουλὴν κατὰ τοῦ Τρικούπη ἢ τοῦ Δηλιγιάννη καὶ ἐνόμιζε τις ὅτι τοὺς εἶχον παρόντας καὶ τοὺς ἐσπάραζον, ὁ Παλαμᾶς μετὰ τὴν ὥραϊαν βαθεῖαν φωνὴν του σιγά-σιγά μοῦ ἀπήγγελε στίχους, οἵτινες ἐλάμπρυναν τὴν ἑλληνικὴν ποίησιν.

Ἡ «Ἐφημερίς» τότε εἶχε μεταβληθῆ εἰς κέντρον τοῦ τρίτου κόμματος, ὑπὸ τὸν Δημήτριον Ράλλον, δι' ὅλης δὲ τῆς ἡμέρας καὶ ἰδῶς κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, συνήρχοντο ἐκεῖ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τοῦ κόμματος, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀρχηγόν των, καὶ διήμειβον τὰς σκέψεις των, παρεσκευάζον τὰ θέματα πρὸς συζήτησιν, τὰς ἐν τῇ Βουλῇ ἐπερωτήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ σημαντικώτεραι ἦσαν αἱ ἐκατὸν καὶ μία τοιαῦται τοῦ Ἀθανασίου Εὐταξίας, ἃς ἀπεκάλεε ὁ Γιαννοῦκος Μαυρομιχάλης γέννησιν βασιλοπαιδῶς, διότι ἐπεκράτει τότε ἡ συνήθεια νὰ ριπώνται ἐκατὸν καὶ εἰς κωνοσοβλινοί, ὡς ἄν τις ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀποκτᾶ νέον γόνον.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

ΤΟ ΓΛΕΝΤΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΣΜΕΝΩΝ

ΟΤΑΝ πιά εἶχε ἀπελπισεῖ ὁ Κάδης ἀκουσε βήμα στὸ διαδρόμο, τὸ γνωστὸ του βήμα καὶ τὰ τριζωτὰ παπούτσια τοῦ Μαλίδα.

— Ἰδοὺ τον! ἔρχεται μετὰ μουσικῆ!
Καὶ ἀνοίγει τὴν πόρτα.
— Ἐ, τί ἀπέκανε; ρώτησε τὸ Μαλίδα, ποῦ ἔφθανε κείνη τὴ στιγμή ἀπ' ἐξῶ.
— Λάσπη ἢ δουλειά μας! . . . Αὐτὸς ἔφυγε, πάει ταξίδι! . . .
— Ὡ, διάβολε! . . .
Καὶ ὁ Κάδης ἔτριψε τὸ φρύδι του . . .
— Αὐτὸ θὰ γίνῃ, εἶπε ἔπειτα, κουνώντας τὸ δάχτυλο.
— Τί . . .
— Θὰ τὸ μάθεις! . . . Εἶνε τὸ μοιραῖον, φίλε μου, τὸ μοιραῖον! . . .
Ἐλα μέσα . . .
Ὁ Μαλίδης μπῆκε καὶ τὴ ματιά του εὐθὺς τὴν ἔσυρε ἢ ἀκαταστάσια

τοῦ δωματίου. Ρούχα πεταμένα κάτω σκόνη παντοῦ, βιβλία, χροδιά καὶ ἀποταίγαρα σκορπισμένα. Σὲ μιὰ γωνία ἕνα κατέλο παλιὸ πάνω σ' ἕνα χάρτη σμισμένο . . .

— Τί, βλέπεις τὰ χάλια μου; Δὲ μοῦ σιγυρᾶ πιά, γιατί τῆς χρωστῶ δύο νοίκια! . . . Σὺ πόσα χρωστᾷς;
— Ἐγὼ . . . Δὲ χρωστῶ κανένα! . . .
— Βλάκα . . .
— Γιατί με λες βλάκα;
— Γιατί καλύτερα νὰ χρωστοῦσες καὶ νάχες λεπτὰ στὴν τσέπη! . . .
— Ἀ, αὐτὸ . . .
— Αὐτὸ, αὐτὸ! . . . Ἄλλ' ἄστα αὐτὰ τώρα, γιατί ἔχω κατὶ νεῦρα ποὺ εἶνε τρομάρα! Καὶ ξέρεις στὸχω πεῖ νομίζω, πὼς ἄμα πεινῶ με πιάνουν τὰ νεῦρα μου! Ἐκεῖ με χτυπᾶ στὰ νεῦρα! . . . Καὶ μὴ ρωτᾷς, πόσο πεινῶ! Αἰσθάνομαι, μὰ τὸ θεό, πὼς ἂν ἔακολουθῆσαι αὐτό, θὰ γείνω, λύκος, λεοντάρι, τίγρης πεινασμένος! . . . Ἐδύχως ὅμως, δὲ θὰ γίνῃ αὐτό, γιατί ἔχω ἕνα σχέδιο, Ἄλλοιως; Ἄλλοιως σου. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε πρῶτον! . . .

— Καλὰ, καλὰ! Γιὰ πες μας τώρα, τὸ σχέδιο.
— Εἶναι μεγάλο, θαυμαστὸ! Ὁ Ἀνίβας ὁ Καρχιδόνιος, πάει χάνεται μπροστὰ μου! . . .
— Δὲν τὰ λέω πολλά, τὰ λέω ἴσα ἴσα λίγα! . . . Ἦθελεν τὸν Ἀνίβα σου νὰ τὸν ἐδλεπα στὴ θέσι μου! Ὁ ἄνθρωπος τότε τὸ σχέδιό του! . . . Ὁ ἄνθρωπος γαίνει ἢ σκυφία του ἀνάποδα! . . .

— Ἐλα, τώρα, ἀφῆστέ αὐτὰ καὶ πες μου τὸ σχέδιο αὐτὸ τὸ περίφημο;
— Καὶ εἶνε περίφημο! Ἄκου δὴ! Δὲν εἶνε πολὺ ὥρα καὶ ἡ σπιτονοικοκυρὰ μου ἔβαλε σὲ δύο κλωσῆς τῆς τριάντα, ἀριθμὸς 30, αὐγὰ! . . . Ἀπὸ δέκα πέντε στὴν κάθε μιὰ. Ἐγὼ, ἀκούς; ἐγὼ πῆγα στὸ φίλο μου, ξέρεις ἐκείνον τὸν βλάκα τὸν αὐγουλᾶ καὶ μούβωσε εἰκοσι κλωδία αὐγὰ. κατὰλαβες;

— Ἀπάνω, κάτω. Λοιπὸν!
— Τί λοιπὸν; Δὲν τὸ κατέλεβες.
«Λοιπὸν, αὐτὴ θὰ βγεῖ ἐξῶ τώρα, ἔτσι κάνει πάντα, πάει καὶ συγγιανᾶ σὰ μεγάλη κυρία στὸ Ζάπειο. Γιὰ νὰ δεῖξῃ καὶ τὰ κάλη της; Ἀκόμα θέλεις;
— Τελείωσε. . .

— Νὰ τὸ τελειώσω, χοντροκέφαλε. Ἐσὺ θὰ κήσῃς νὰ παραφυλᾷς, κί ἐγὼ θὰ πάω νὰ πάρω τὰ καλά αὐγὰ καὶ θὰ βάλω τὰ κλωδία. Θί-φῆσω καὶ πέντε καλά, γιατί αὐτὴ ἡ κυρὰ Παυλίδη, πολλὰ ἔχει βάλλει στὴ καίμενη τὴ κλωσῶσα! . . .
— Μὰ αὐτὸ εἶνε κλοπὴ!
— Ὅριστε τον! Αὐτὸ εἶνε κλοπὴ! . . .

«Βρὲ κοῦτα, κρίμα ποῦ εἶσε καὶ φοιτητὴς τῆς νομικῆς! Δὲν ξέρεις ποιοὶ εἶπαν αὐτό, τὸ νὰ πάρεις, ἢ νὰ βουτήξῃς κρυφὰ κατὶ, ποιοὶ τὸ εἶπαν κλοπὴ; Κεῖνοι ποῦχαν ἀδία τὴν κοιλιά, ἢ κείνοι ποῦ τὴν εἶχαν φίσκα; Τὸπαν κείνοι ποῦ τὴν εἶχαν ὑπεργεμάτη! Κρίμα ποῦ σ' εἶχα καὶ γιὰ ἐξυπνο! . . .

— Καλὰ, καλὰ! ἔχεις δίκαιο! Λέγε τί θὰ κάνω.
— Νὰ ἐγὼ θὰ πάρω τ' αὐγὰ, ἐσὺ θὰ σοῦ πῶ, θὰ φυλάξ. Μετὰ, ἄμα τὰ πάρουμε, γιὰ ἀκουσε ντὲ, ἄμα τὰ πάρουμε τὰ μισὰ, ἔχι τὰ δύοδεκα, θὰ τὰ φῆμε, καὶ τὰ ὀκτώ θὰ τὰ πάρεις ἐσὺ καὶ θὰ τὰ πᾶς στοῦ πατριωτῆ σου τοῦ μακαλίη νὰ τὰ πουλήσῃς! . . . Ὁ ἄνθρωπος γαίνει κλοπὴ τρικούβερο!
— Κί' αὐριο;
— Αὐριο! Ἐμεῖς, ἐγὼ τουλάχιστο, εἶμαι χριστιανὸς καὶ πάω σύμφωνα μετὰ κείνο: Τὸν ἄρτον, τ' αὐγὰ, τὸ ἴδιο εἶνε, τὰ . . .

Ὁ Κάδης ἔπαψε. Κάτι εἶχε πάει ταυτί του.
— Νὰ τον! . . . Φεύγουμε! . . . Στὸ καλό! . . . Καλὴ διασκέδαση! . . .
Ἄκου γέλια! σὰν καρβέλια! . . . Ἀμ' τὰ γέλια ἔρχονται ἀπ' τὴν εὐχαρίστηση, καὶ εὐχαρίστηση εἶνε νάχῃς τὴν κοιλιά γεμάτη!

αίσθάνθηκε να πλέει σὲ μιὰ θεία εὐχαρίστηση καὶ ἠδονή, κυκλωμένη ἀπὸ σύννεφα πάθους, ἠδονῆς . .

Μέλις διέκρινε τοὺς ἄλλους. Τὰ μάτια μόνο τῆς θεάνας, ποὺ τὸν ζάλιζαν, τὸν μεθούσαν περισσότερο ἀπ' τὸ κρασί, ποὺ ὅσο καὶ ἂν ἔπινε τίποτα δὲν τοῦκανε.

—“Ἐνα τραγουδάκι! ἄκουσε νὰ τοῦ λένε.

Καὶ τραγούδησε, Τραγούδησε ὁμως, σὰν Ὀλύμπιος θεὸς ποὺ τραγουδᾷ κυκλωμένος ἀπὸ σύννεφα, καὶ κάτω κάτω τὸ κοπάδι τῶν ἀνθρώπων ἀκούει μὲ εὐλάβεια καὶ τῶμο. Ἄκουγε κι' αὐτὸς τῆ φωνή του, δυνατὴ, γλυκειά, νὰ ψάλλει ὕμνο στὸν ἔρωτα, στὴν ἠδονή. Καὶ τοῦ φαινόταν κάποτε σὰ νὰ ψάλλε ἄλλος ἀλλὰ κι' αὐτός. Ἄκουσε χειροκροτήματα. Αὐτὸς αἰσθάνθηκε τὸ μαλακὸ κείνο σῶμα νὰ πέφτει περισσότερο πάνω του, νὰ ναθαίνει. .

Ἐμφανικὰ εἶδε τὸν κύρ Δημητρὸ νὰ παρουσιάζεται μὲ μιὰ πιαιτέλα αὐγά. . .

—Ταὐτά μας σκέφθηκε, ἀλλὰ τὰ λησιμόνησε.

Καὶ σὰ μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα, ποὺ εἶταν κυκλωμένος εἶδε τὸ Ντάρη καὶ τὸν ἐξάδελφὸ του νὰ σκύβουνε καὶ σὰν ἔρποντες νὰ πλησιάζουνε μὲ τὰ κρηούνια τους ταὐγά. Ἄλλον δὲν πλησίασαν, αὐτὸν μόνο.

Τοὺς λησιμόνησε. Τὸ σύννεφο τῆς εὐτυχίας πύκνωσε πολύ. Ἐνα τραγουδάκι βγήκε ἀπ' τὸ στόμα ὄλων. Τὸ χέρι του βρέθηκε πάνω στὸ παχουλὸ σῶμα τῆς θεεινάς του.

Τὸ σύννεφο τῆς εὐτυχίας εἶχε διαλυθεῖ. Ποτήρια ἄδια, ἄδια πιάτα, χυμένα κρασιά, φλουῖδες καὶ μιὰ πιαιτέλα ποῦχε ἴχνη αὐγῶν, αὐτὰ εἶδε ὁ Κἀδης καὶ οἱ συντρόφοι του ποὺ κι αὐτοὶ εἶχαν τυλιχτεῖ στὸ σύννεφο τὸ ἠδονικό. Καὶ μαζί αἰσθάνθηκαν τὴν πείνα, ποὺ σὰ νᾶχε κρυφτεῖ πρὶν μπροστὰ στὴν εὐτυχία, νὰ παρουσιάζεται. . .

Ὁ Ντάρης καὶ ὁ ἐξάδελφός του εἶχανε φύγη κι' αὐτοὶ, ὕστερα ἀπὸ τοὺς κυρίους ἐκείνους καὶ τίς γυναῖκες. Καὶ οἱ κύριοι καὶ οἱ γυναῖκες φύγανε ὅλο γέλια καὶ σὰ νὰ πήρανε μαζί τους ὅλη τὴ χαρὰ ποὺ βρισκότανε μέσ' στὸ δωμάτιο.

Ὁ Κἀδης τώρα θρηολογοῦσε :

—Βλέπετε τί πάθαμε! Κι' αὐτὸς γὰρ ὁ κακομοῖρης, μακρὰ ἀπὸ γλέντι τὸ θηλικὸ, μακρὰ ὁ Σατανᾶς! . . .

ΔΗΜΟΣΘ. Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΔΙΑΤΑΓΗΣ

Ὁ καπετὰν Λεωνίδας Τσιγγέλης, ἦτο ἐνωματάρχης πρώτης τάξεως τῆς χωροφυλακῆς, τὸ 1870, προαχθεὶς εἰς τὸν ἐπίζηλον διὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ βελθόν τοῦ ἐνωματάρχου, διότι τριάντα ὀλόκληρα χρόνια διεκρίθη εἰς τὴν καταδίωξιν τῆς ληστείας.

Κατὰ τὸ 1854 εἶχε λάβη μέρος ὡς ἀπλοῦς χωροφύλακας εἰς τὴ μάχη τοῦ Ζαμενοῦ, ὅπου ἐσκοτώθη ὁ Νταβέλης, καὶ ἐπολέμησε γενναϊότατα. Γι' αὐτὰς τὰς ὑπηρεσίας του δὲ καὶ ἔγινε ἐνωματάρχης, μοιροῦντι δὲν εἶφερε πολλὰ γράμματα. Μέλις ἐδιδάξαζε καὶ ἔγραφε χωρὶς κεφαλαῖα καὶ ὀρθογραφία.

Ἦτο τὴν ἐποχὴ αὐτὴ πενήντα χρόνων ἄνθρωπος. Ἠγλὸς, ῥωμαλεὸς, μετὰ παχύτατα μουστάκια, μακρὰ ὡς τὰ αὐτιά του, μὲ δύο μάτια μαῦρα ποὺ ἔβγαιναν φλόγες. Ἐφοροῦσε στραβὰ τὸ πηλίκιο, στὴ μεγάλη στολή τοῦ ἐνωματάρχου εἶχε ζωσμένο καὶ σιλάχι καὶ τὸ παντελόνι του ἦτο κοντὸ ὡς τὰ γόνατα, γιατί ἐφοροῦσε βλαχόκαλτσες καὶ τσαρούχια, γιὰ νὰ τρέχη εὐκολώτερα στὰ βουνὰ ὅπου καταδίωκε ληστὰς καὶ φυγοδίκους. Στὴν ἱερολογία του ἐκρέμετο μαζωμένο, ὅπως διπλώνουν ἡ γυναῖκες τὰ νήματα, ἓνα σκοινὶ καὶ ἓνας βούρδουλας.

Ἔτσι ὁ Τσιγγέλης ἦτο τρομερὸς ὅπου ἐπαρουσιάζετο. Οἱ χωρικοὶ

ἔτρεμαν ἄμα τὸν ἐπρωτόβλεπαν. Καὶ ὁμως. Ὁ πραγματικὸς γενναῖος ἐκείνος κηρυγὸς τῶν ληστῶν, ἦτο ἀγαθώτατος ἄνθρωπος. Ἀντιθέτως πρὸς τὸ παρουσιαστικὸ του, ποτὲ δὲν ἐχτύπησε ἄνθρωπο. Ποτὲ δὲν ἐκακομεταχειρίσθη τοὺς χωροφύλακας τοῦ ἀποσπάσματος του. Καὶ γι' αὐτὸ ἦτο ἀγαπητὸς στὰ χωριά ὅπου ἐγύρευε κατάλυμα καὶ οἱ χωροφύλακες τὸν ἐλάτρευαν.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ διέτρεχε τὰ βουνὰ τῆς Ἀρκαδίας τὴν ὁποῖαν ἐκαθάριζε ἀπὸ διαφόρους ληστοφυγοδίκους. Καὶ εἶχε καταλύση μετὰ πορείαν κουραστικὴν πολλῶν ἡμερῶν στὴ Βλαχοκερασιά.

—Παιδιά, εἶπε στοὺς χωροφύλακας. Πρέπει νὰ ξεκουραστοῦμε λιγάκι. νὰ μείνουμε ἐδῶ δύο, τρεῖς ἡμέρες. . .

Καὶ εὐγγῆκε νὰ κάμῃ μιὰ βόλτα στο χωριό. Μετὰ τὸ μεσημέρι ὁμως, ἐνῶ οἱ χωροφύλακες ἀφοῦ ἔφαγαν ἀνεπαύοντο, μπαίνει στὸ κατάλυμα ὁ Τσιγγέλης ἀγριεμένος.

—Σηκωθῆτε ἀπάνου, μωρέ!

Οἱ χωροφύλακες ἐσηκώθηκαν κατάπληκτοι.

—Τι μὲ κυτᾶτε, μωρὲ μουλάρια! Τὰ ντουφέκια σας γλήγγυρα. . .

Οἱ χωροφύλακες ἔσπευσαν νὰ ἀρπάξουν τὰ ντουφέκια τους.

—Ἐξω γρήγορα! ἐδρυχήθη ὁ Τσιγγέλης. Καὶ τοὺς ἔλουσε μὲ τρομεραῖς βλαστήμιες.

Οἱ χωροφύλακες ποὺ τὸν ἤξεραν θεοφοβούμενον καὶ δὲν τὸν εἶχαν ποτὲ ἀκούση νὰ βλαστημήσῃ, τὸν ἀκολούθησαν ἀλλήλοκυτταζόμενοι. Καὶ κάποιος ἐψιθύρισε στοὺς συναδέλφους του.

—Μὴν ἐτραλλάθηκε ὁ καπετάνιος μας; . .

Ἔτσι ἐβγήκαν ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ ἐπήραν τὰ βουνὰ πρὸς τὴν Γορτυνία. Στὸ δρόμο ὁμως ὁ Τσιγγέλης ἐξακολούθησε προηγούμενος νὰ τοὺς στολίξῃ μὲ χυδαῖότερες βρισιὰς. Τότε ἓνας χωροφύλακας ἐτράθησε περὶ πίσω ἓνα συναδέλφου του, ὁ ὁποῖος εἶχερε λίγα γράμματα καὶ ὁ Τσιγγέλης τὸν εἶχε εἰς ἰδιαιτέρη εὐνοια γιατί συχνὰ τοῦ ἔκανε τὸ γραμματέα.

—Δὲν τὸν ρωτᾶς ἐσύ, εἶπε, τί διάβολο ἔπαθε σήμερα;

Ὁ χωροφύλακας ἐπλησίασε δειλὰ τὸν ἀρχηγὸ τους. Καὶ σιγά, γιὰ νὰ μὴν ἀκούσουν, τάχα, οἱ ἀκολουθοῦντες συναδέλφοί του, τὸν ἐρώτησε.

—Τι σοῦ συμβαίνει, καπετάνιε; Τι ἔχεις; Νὰ μὲ συμπαθῆς, γιὰ τὸ θάρρος, ἀλλὰ μπορεῖ κι' ἐγώ. . .

—Τι νὰ ἴχω, παιδί μου, εἶπε ὁ Τσιγγέλης. Ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτα. Ἀλλὰ ὅταν εὐγγῆκα στὸ χωριὸ ἔλαβα μιὰ ἐμπιστευτικὴ διαταγή. . .

Καὶ ἔχωσε τὸ χέρι στὸ σιλάχι καὶ ἐτράθησε ἓνα χαρτί.

—Διάβασε.

Ὁ χωροφύλακας ἐξεδίπλωσε τὸ χαρτί καὶ ἐδιάβασε.

«Παραλάβετε ἀμέσως μεθ' ὑμῶν τὸ ἀπόσπασμα καὶ μεταβῆτε εἰς ἐνίσχυσιν καταδιωκτικῶ ἀποσπάσματος, ἐνεργούντος περίξ Τριπόλεως. . .»

—Ἐ, εἶπε ὁ χωροφύλακας. Τὸ διάβασα. . .

—Ἐ, ἀφοῦ τὸ διάβασες δὲ βλέπεις τί λέει ἡ διαταγή;

—Τι λέει καπετάνιε;

—Δὲ λέει παραλάβετε «μὲ θυμὸν» τὸ ἀπόσπασμα; Μὲ θυμὸ, παιδί μου!

Ὁ χωροφύλακας ἐγέλασε.

—Ὅχι, καπετάνιε μου, δὲν θέλῃ νὰ εἰπῇ αὐτό.

—Ἄμει! . . .

—Θελεὶ νὰ εἰπῇ «μεθ' ὑμῶν», εἶπε. Δυὸ λέξεις. Δηλαδή μαζί σας. . .

Ὁ Τσιγγέλης ἐχτύπησε δυνατὰ μὲ τὴν παλάμη τὸ κούτελο.

—Φτοῦ νὰ παρ' ἡ ὀργή. . .

Ἐστράφη γελαστὸς πρὸς τοὺς χωροφύλακας, τοὺς ἐκύτταξε πατριώτατα καὶ εἶπε.

—Συχωρῆστε με, παιδιά, λάθος ἔκανα. Ἐμπρὸς τώρα. . . χωρὶς «μὲ θυμὸν». . .

ΤΙΜ. ΣΤΑΘ.

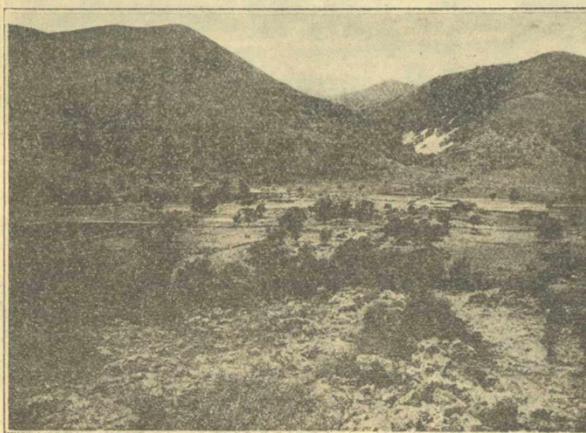
Μ. ΔΕΦΝΕΡ

ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Γεωργιούπολις.—Βρύσας.—Κράπη.—Λαγκὸς τοῦ Κετρε.—Ὀροπέδιον τοῦ Ἀσκύφου.—Φαράγγι τῆς Νίμπρου.—Χώρα τῶν Σφακίων.—Λουτρό.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ προηγούμενου ἀρθροῦ ὁ τυπογράφος ἔβαλε τὴν εἰκόνα τῶν δύο πύργων τοῦ Ἀσκύφου ἀντὶ τῆς εἰκόνης τῆς Κράπης. Ζητῶ συγγνώμην διὰ τὴν ἀβλεψίαν του ταύτην.

Ἴδου ἡ πραγματικὴ εἰκὼν τῆς Κράπης.

Ἡ Κράπη

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ὀλίγα καὶ πρωτογενῆ εἶνε τὰ σκεύη καὶ τὰ ἐργαλεῖα τῶν τυροκόμων. δηλαδὴ

1) ἓνα μεγάλο λεβέτι (λέβης), σφικ. λαβέτζι ἢ λαβέντζι, ἀπὸ χυλκόν, τὸ ὅποιον πίννει 150—200 λίτρος γάλα. Τὸ βάζουν ἐπάνω σὲ μεγάλες πέτρες καὶ ἀνάμεσα ἀπ' αὐτὰς καίει ἡ φωτιὰ, διὰ νὰ βράσῃ τὸ γάλα.

2) μερικὰ μικρότερα ἄγγεϊα, σφικ. ἀρμεγάρια, διὰ τὸ ἄρμεγμα. Ὅταν γεμίζουν, τὰ ἀδειάζουν εἰς τὸ λαβέτζι.

3) μερικὰ ἔξα νεροκολόκυθα, σφικ. καλοκαῦνια, διὰ τὸ μεταγ-γισταμ τοῦ γάλακτος.

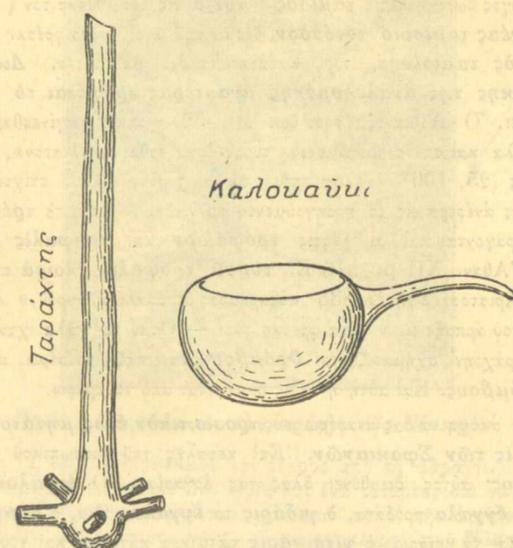
4) κάμποσα τουπιὰ (τύποι, φόρμες), ἀπὸ ψιλὰ κλαριά λυγαριᾶς ἢ ἀπὸ βούρλα, οἱ πλεκτοὶ τάλαροι τοῦ Ὀμήρου.

5) ἓνας ταράχτης, διὰ τὸ τάραγμα τοῦ πηγμένου γάλακτος. Εἶνε κομμένος ἀπὸ τὸν κορμὸν ἐνὸς ἀσπενδαμιοῦ. Τέτοια ἐργαλεῖα ἐσώθησαν ἀκόμη ἀπὸ τὴν νεολιθικὴν ἐποχὴν, ἀπὸ τοὺς πασσαλοκτίστους συνοικισμοὺς εἰς τὰς λίμνας τῆς Ἑλβετίας. Οἱ Λιθωρικιώται (gli Dorici) τὸν ταράχτην λέγουν κόφτην.

Ἄμα πῆξη, ἀναδέση (ἀπὸ τὸ ἀναδένω) τὸ θρεμμένο γάλα, τὸ ἀνακατώνουν μὲ τὸν ταράχτην, εἰς τὴν ἀρχὴν κάπως γλήγγυρα, ἔπειτα σιγῶ-τερα, ὥστε τριγύρω εἰς τὸν ταράχτην νὰ γίνωνται θρόμβοι, οἱ ὁποῖοι ὀλονένα πληθυνόμενοι σχηματίζουν τὴν μαλάκα, δηλ. μίαν πηκτὴν μάζαν αὐτὴν κενώνουν εἰς τὰ τουπιὰ, τὴν ἀλατίζουν καὶ πιέζουν, καὶ ἔτσι γίνεται τὸ τυρὶ.

6) μία μεγάλη ξύλινη κουτάλα μὲ τρύπες.

7) κάμποσοι ξεπορταροί, δηλ. ξύλινες πλάκες μὲ αὐλάκια, σὰν τὴν πλάκα τῆς σκάφης ποὺ πλένουν. Ἐπάνω εἰς τοὺς ξεπορταροὺς βάζουν τὰ τουπιὰ μὲ τὸ φρέσκο τυρὶ διὰ νὰ στραγγίξῃ τὸ τυρόγαλα, τὸ ὅποιον βράζουν μαζί μὲ φρέσκο γάλα καὶ κάμνουν τὰς μυζήθρες. Τὴν μυζήθραν οἱ Σφακιανοὶ λέγουν ἀφρότυρο, οἱ Τσάκωνες ἀφρόκιορζε.

Δύο ἐργαλεῖα τυροκομίας.

Μὲ τὸν κοῦμον συνέχεται ἡ κούρτα, ἡ αὐλή ἔχει σχῆμα ὠρειθῆς καὶ στενεύει πολὺ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κούμου, τὴν περιβάλλει δὲ ἓνας δάμακας (*) δηλ. μανδρότοιχος ἀπὸ ξερολιθιά, ὕψους 1 μέτρου.

Εἰς τὴν κούρτα ἐμπάζουν χωριστὰ τὰς προβατίνες καὶ χωριστὰ τὰς γίδες διὰ νὰ τὰς ἄρμεγουν. Τὸ ἄρμεγμα γίνεται πρῶτ' καὶ βράδῃ. Τὸ γάλα, ὅπως βγαίνει θερμὸν ἀπὸ τὰ ζῆα, χύνεται ἀμέσως εἰς τὸ λαβέτζι καὶ βράζεται. Εἰς τὸ βρασμένο, ζεστὸ γάλα προστίθεται ἡ τυριά (ἀρχ. τυτία).

(*) Ἡ λέξις δάμακας εἶνε ἀναντιρρῆτως ἀρχαία, καὶ ἄς μὴ εῖρεται εἰς κανένα ἀρχαῖον συγγραφεῖα, ἔχει δὲ τὴν αὐτὴν ῥίζαν μὲ τὸ δέμου (κτιζω) καὶ τὸ δόμος. Ἡ ἀρχικὴ ῥίζα εἶνε ΔΑΜ καὶ αὐτὴ ἐδικάσθη εἰς ΔΕΜ καὶ ΔΟΜ. Εἰς πολλὰς ἑλληνικὰς ῥίζας ἐχούσας ἀρχικῶς ριζικὸν φωνῆν Α παρατηρεῖται αὐτὸς ὁ διχασμός καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ τριφωνία. Ἐκ μνήμης ἀναφέρω:

1) βεῖχω	βεροχὴ	εβράχην
2) δέρομαι	δορκὰς	δοράκων
3) δέρο	δορὰ	εδόρην
4) κλέπτω	κλοπή	εκλάπην
5) πλέκω	πλοκή	επλάκην
6) σπέρνω (σπειρω)	σπορὰ	εσπάρην
7) στέλλω	στόλος	εστολήν
8) τέμνω	τομή	εταμον
9) φέρω	φορὰ, φόρος	φαρέτρα κτλ.

Περὶ τοῦ φαινομένου τούτου τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ὠμίλησα ἐνώπιον τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς κατὰ τὰς ἐπι ὑψηλῆς ἐξετάσεις μου (Φεβρ. 1872), ἔκαμα δὲ τότε σύγκρισιν πρὸς τὸ αὐτὸ εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν φαινόμενον, ἰδίως εἰς τὰ ρήματα λ. χ.

1) bergen	barg	geborgen
2) bersten	barst	geborsten
3) brechen	brach	gebrochen
4) dreschen	drasch	gedroschen
5) helfen	half	geholfen
6) stechen	stach	gestochen
7) stehlen	stahl	gestohlen
8) sprechen	sprach	gesprochen κτλ.

Η πυτιά εἶνε τὸ πρωτόγαλα (κολιάστρα, colostrum) τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὸ στομάχι (εἰς τὴν γαστέρα) τῶν ἀρνιῶν ποῦ θηλάζουν.

Τὴν πυτίαν οἱ Σφακιανοὶ λέγουσι ἀγαστέρα. Εἰς τὴν Τσακωνικὴν διάλεκτον ἡ πυτιά λέγεται **ἀ τάνη**. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Τσακωνεὶς πρὸ τοῦ φθόγγου *ι* τὸ *μ* μεταβάλλουν εἰς *ν*, πρέπει νὰ εἰκόσωμεν ἀρχαίαν δωρικὴν λέξιν **τάμη**. Αὐτὴ δὲν σφύζεται εἰς κανένα ἀρχαῖον συγγραφεῖα, ὅπως δὲν σώζονται χιλιάδες ἄλλων ἀρχαίων λέξεων τοῦ καθημερινοῦ βίου· σώζεται ὁμως ἡ παράγωγος δωρικὴ λέξις **τάμιος**—**πυτιά** εἰς τὸν Θεόκριτον (7, 16): **δέρμα νέας ταμίοιο ποτόσδον**, δέρμα ποῦ μύριζε ἀπὸ φρέσκῃ πυτιά, καὶ **τυρὸς ταμιόνης**, τυρὶ κατασκευασμένο μὲ πυτιά. **Διὰ τῆς προσθήκης τῆς ἀναλελυμένης ἀγαστέρας τρέφεται τὸ γάλα**, δηλ. πήζει. Ὁ Αἰλιανὸς (φυσ. ζῴ. 16, 32) γράφει: «γίνεσθαι δ' ἐξ αὐτῶν γάλα καὶ τοῦτο τρεφόμενον τυρὸν ἐργάζεσθαι κάλλιστον», καὶ ὁ Θεόκριτος (25, 106) «ἄλλος τρέφει πίονα τυρόν». Τοὺς στίχους τῆς Ὀδυσσεΐας ἀνεφέρω εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον. Ἀπὸ τὸ **τρέφω**—πῆλω παράγονται καὶ αἱ λέξεις **τροφάλιον** καὶ **τροφαλις**—φέτα. Ἄλλεξις Ἰθην. XII p. 516 E. **τυροῦ τροφάλια χλωρὰ** παρατεμίων. Ἄριστοφ. Σφήκες 838: «ἐξαρπάσας τροφαλίδα τυροῦ», δι' ἓνα σῦλον ὅπου ἀρπάξῃ μίαν φέτα φρέσκο τυρὶ.—Ὅταν τὸ γάλα χτυπιέται μὲ τὸν ταράχη, σχηματίζονται **θρόμβοι** ὅταν πήξῃ τὸ αἶμα, σχηματίζε **θρόμβους**. Καὶ αὐτὴ ἡ λέξις παράγεται ἀπὸ τὸ τρέφω.

Μένει ἀκόμη νὰ σας ἀναφέρω τὸ **προσωπικὸν ἐνὸς μητάτου, μὲ τὰς λέξεις τῶν Σφακιανῶν**. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ προσωπικοῦ εἶνε ὁ **τυροκόμος**· αὐτὸς διευθύνει ὅλας τὰς ἐργασίας. Ὁ **ἐγγαλονόμος** βόσκει τὰ **ἐγγαλα** πρόβατα, ὁ **γιδάρις** τὰ **ἐγγαλα** γίδια, ὁ **στεϊράρις** τὰ ἀρνία καὶ τὰ κριάρια, ὁ **γιοτικάρης** τὰ μικρὰ κατσίκια καὶ τοὺς τράγους. Ὁ **μανδρατζῆς** φυλάττει τὸ μητάτο. Αὐτοὶ οἱ ἐξ ἀποτελοῦν τὸ προσωπικὸν ἐνὸς μητάτου ποῦ ἔχει 350 περίπου ζῴα. Οἱ ἐγγαλονόμοι τὸν χειμῶνα καταβαίνουν εἰς τὰ **χειμαδιά**· στάνες σκεπαστὲς δὲν ὑπάρχουν διὰ τὰ πρόβατα· διὰ τὰς γίδες ὁμως, ποῦ εὐκόλα παθαίνουν ἀπὸ κρύο, ὑπάρχουν **γιδόσπιτα**, ὅπου δὲν κοιμούνται γάμω, ἀλλ' ἀπάνω σὲ κλαριά.

ὑποθέτω, πῶς αὐταὶ αἱ πληροφορίες ἔχουν κάποιον ἐνδιαφέρον καὶ ἀπὸ λαογραφικῆς καὶ ἀπὸ γλωσσικῆς ἀπόψεως. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνα εἶδος ἀνασκαφῆς, χωρὶς ὁμως ἀξίνη καὶ φτυάρι. Πολλὰς φορές ἀποσπᾶς εὐκολώτερα μίαν ἀρχαίαν πέτραν ἀπὸ τὸ χῶμα, παρὰ ἓνα ἀρχαῖον ἔθιμον ἢ μίαν ἀρχαίαν λέξιν ἀπὸ τοῦ χωρικοῦ τὸ στόμα· θέλει τέχνην καὶ τελείαν κατοχήν τῆς γλώσσης του.

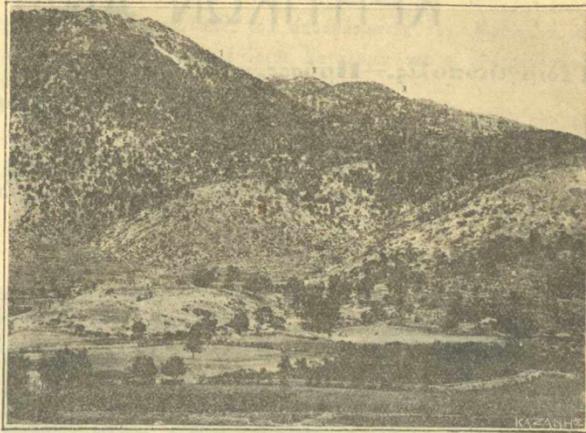
Μὲ ὁμιλίαις διὰ τὴν ζωὴ καὶ τὰ ἔθιμα τῶν Σφακιανῶν ἐπέρασεν δύο ὥρες χωρὶς νὰ τὸ καταλάβωμεν. Ἐπεράσαμε στὴν τραπέζια, ἐφάγαμε τὴν σούπα καὶ τὸν κόκορα, τυρὶ καὶ φρούτα καὶ ἤπιαμε παλαιὸ κρασί τοῦ Ἀσκύφου. Ἐπειτα ξαναβγήκαμε στὸ ὑπαίθριον, ἤπιαμε ἐκεῖ τὸν καφέ, ἐζήτησα ἀκόμη πληροφορίες διὰ τὸ αὐριανὸ ταξεῖδι καὶ ὕστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα ἀρχισα νὰ **καμνίζω** (καμμῶ, καταμῶ), δηλ. νὰ νυσταζῶ. Ἐπήγαμεν λοιπὸν νὰ κοιμηθῶμε.

Τὴν νύκτα πράγματι εἶχεν ἀλλάξει ὁ καιρὸς. Ὅταν τὸ πρωὶ ἐβγήκα ἀπὸ τὸ σπίτι, εἶδα πῶς **νέφια φαζά**, δηλ. σύννεφα σταχυτερά περνοῦσαν βιαστικὰ καὶ ἔτρεχαν πρὸς τὸ Λιθικὸν πέλαγος· σὲ λίγο κατέβαιναν χαμηλότερα καὶ μοῦ ἐκρούσαν τοὺς κουλέδες, καὶ σιγαλὴ βροχὴ ἀρχίζε νὰ πέφτῃ. Ὁ κύρ Σήφης μοῦ εἶπε: «διὰ τοὺς **ῥεσπερίδες** ἔνε ὁ καιρὸς». «Τί θὰ ᾤη ῥεσπερίδες;» «Ἐταρ λέγομε τοὺς γεωργούς, δηλ. ἔνε καιρὸς γι' ὄργωμα καὶ σπορά».

Ὅταν ἡ ψιλὴ βροχὴ ἐσταμάτησε λιγάκι, ἐτοιμασθήκαμε νὰ ἀναχωρήσωμεν. Ὁ κύρ Σήφης μὲ παρηγόρησε μὲ τὸ Σφακιανὸν «**ἄγριοι ταχινοί, ἤμερη μέρα!**» καὶ εἶπε: «ἄμα μίαν φορὰ περάσετε τὸ ὄροπέδιον τῆς Νίμβρου καὶ ἐμπήτε στὸ φαράγγι, θὰ καταλάβετε πῶς πλησιαζετε πρὸς τὸ Λιθικὸν πέλαγος».

Πρὶν φύγωμεν ἀπὸ τ' Ἀσκύφου, πρέπει νὰ σᾶς ἐξηγήσω ἀκόμη δύο

εἰκόνας, διὰ τὰς ὁποίας μοῦ ἔδωκε τὰς φωτογραφίας ὁ καλὸς φίλος καὶ καλλιτέχνης φωτογράφος Χανίων, κ. Περικλῆς Διαμαντόπουλος.

Τὸ Ἀσκύφου μὲ τὸ Χωρίον Καρές.

Ἡ εἰκὼν παριστάνει τὸ χωρίον **Καρές**, τὸ πρῶτον ποῦ ἀπαντῶμεν, ὅταν καταβαίνωμεν ἀπὸ τὸ Εὐλόδεμα πρὸς τὸ ὄροπέδιον. Ἀπὸ τὰ τρία βουνά, ποῦ εἶναι ἀποπάνω ἀπὸ τὸ χωριό, τὸ ἀριστερὸ (1) εἶναι ἡ **Ἀγγελόστρατα**, τὸ μεσιντὸ (2) ὁ **Δέσκος**, καὶ τὸ δεξιὸ (3) λέγεται **Θετόν—Κῆπον**. Ἰσως σημαίνει τοῦ Θεοῦ ὁ Κῆπος. Εὐρῆκα καὶ ἄλλες παράξενες τοπωνυμίες, ἡ γ. τῆς **Γηοῦς ὁ Κάμπος** λέγεται ἓνα διάσελλο τοῦ ὄρους Κέδρου. Τὸ Γηοῦς γράφω μὲ γ· Ἰσως κρύβεται εἰς τὴν λέξιν ἡ ροδωδάκτυλος Ἥως.—Τὸ ἀκρωτήριον, πρὶν εἰσελθῶμεν εἰς τὸν Κόλπον τοῦ Μεραμπελλοῦ, λέγεται **Ἅγιος Ἰωάννης** ὁ Ἄφωρεσμένος. Δὲν εἶναι ἀφωρεσμένος ὁ Ἅγιος Γιάννης, ἀλλὰ τὸ ἀκρωτήριον, τὸ ὁποῖον καταρῶνται οἱ ναυτικοί, διότι ἐκεῖ λόγῳ τῆς σφοδρότητος τῶν ὀρειῶν ἀνέμων γίνονται ναυάγια.

Τὸ Ἀσκύφου μὲ τὴν Κορφὴ τοῦ Κάστρου.

Ἀριστερὰ εἶναι τὸ Ἀμμουδάρι, δεξιὰ ὁ Κωστός. Τὸ βουνὸ ἀποπάνω ἀπὸ τὰ δύο χωριά εἶναι ἡ **Ταύρη**. Ἐπάνω εἰς αὐτὴν, εἰς τὸ ἀριστερὸν ἄκρον, εἶναι τὸ ὑψηλὸν ὄροπέδιον ἢ **Νιάτος**. Ἡ ὑψηλὴ κορυφὴ, δεξιὰ εἰς τὸ βάλθος, εἶναι **τοῦ Κάστρου ἢ Κορφῆ**, μίαν ἀπὸ τὰς ὑψηλότερας κορυφὰς τῶν Λευκῶν Ὀρέων.

Στὰς 9 παρὰ τέταρτο ἐφύγαμε ἀπὸ τὸν Πετρὸν μὲ τὰ χθεσινὰ μας δύο μουλάρια. Στὰς 9 καὶ 20 ἐφθάσαμεν εἰς μίαν τοποθεσίαν ὀνομαζομένην **Φαντάσα**. Ἐκεῖ ἦταν ἄλλοτε, ὅπως φαίνεται καὶ τώρα ἀκόμη, πολλὸ πικνὸ δάσος, καὶ οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων ἐφανταζόντο, πῶς κατοικοῦν ἐκεῖ δαιμόνια καὶ φαντάσματα, ποῦ ἤρθον ἐπάνω στὴν ράχη

τοῦ ὄροπέδου, καὶ ἐκεῖνος, θέλοντας καὶ μὴ, ἀναγκάζεται νὰ τὰ κομῆσῃ ἓνα διάστημα ὁρόμου. Οἱ Σφακιανοὶ ἐν γένει ἔχουν δεισιδαιμονίες πολλὰς, τὰς ὁποίας ἐκληρονόμησαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους. Ὁ λόγος εἶναι, ἐπειδὴ τὰ μέρη εἶναι πολὺ ἄγρια καὶ ἔρημα· φαράγγια, βράχια, σπηλιές, δένδρα πυκνά. Ἐπειδὴ δὲ δὲν κατοικοῦν ἐκεῖ ἄνθρωποι, πιστεύουν πῶς κατοικοῦν νεράιδες, φαντάσματα, στοιχειά. «Φαντάσει» ἢ πῆ «ὑπάρχουν δαιμόνια».

Ὁ χθεσινὸς ἀγωγιάντης μας, Γεώργιος Βαλῆσης, ἐπρόκειτο νὰ μᾶς συνοδεύσῃ καὶ σήμερον καὶ νὰ μᾶς κατεβάσῃ διὰ τοῦ φαράγγου τῆς Νίμβρου εἰς τοὺς Κομητάδες καὶ εἰς τὴν Χώρα τῶν Σφακιῶν. Ἐπροσκόπη ὁμως ἐπιείγουσαν ἐργασίαν καὶ μᾶς ἐφόρτωσε τὸν υἱὸν τοῦ Μανώλη, ἓνα κοπέλι δωδεκά χρονῶν. Αὐτὸς φοροῦσε εἰς τὸ ἀριστερὸ ποδὶ ἓνα ψηλὸ κρητικὸ **σιβάνι**, τὸ δεξιὸ ἦταν γυμνὸ. Τὸν ἐρώτησα δύο φορές, διατὶ φορεῖ μόνον ἓνα σιβάνι, καὶ δὲν μοῦ ἔδωκεν ἀπάντησι. ὑποπεύθηκα ἄμεσως, πῶς τὸ ἔκαμε διὰ νὰ μὴ τὸν πειροῦσιν τὰ φαντάσματα. Μέρα μεσημέρι! Ἐνα κοπέλι, ποῦ ὕστερα ἀπὸ δύο ἡμέρας μᾶς πῆγε ἀπὸ τὸ Λουτρό στὴν Ἀνώπολι, πάλι φοροῦσε σιβάνι μόνον εἰς τὸ ἀριστερὸ ποδῆρι καὶ τὸ δεξιὸ ἦταν γυμνὸ. Ἀλλόκοτα πράγματα!

Στὰς 9 1)2 ἐμπήκαμεν εἰς τὸ **Σελλὶ τῆς Νίμβρου**, ἓνα χαμηλὸν λαϊμὸν μεταξὺ τῶν βουνῶν, ποῦ φέρνει εἰς τὸ μικρὸν λεκανοπέδιον τῆς Νίμβρου, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπιφανεῖαν δύο περίπου τετραγωντικῶν χιλιομέτρων. Εἰς αὐτὴν τὴν λεκάνην κεῖται τὸ χωριὸ ἢ **Νίμβρο**, ὅπου ἐφθάσαμεν εἰς τὰς 10 παρὰ 1)4. Εἶναι μικρὸ χωριὸ μὲ καμμιὰ πενηνταριά σπιτία, καλοκαιρινὸ χωριὸ, τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι πρὸς τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου, ἀφοῦ καλλιεργήσουν τὰ χωράφια τῶν, καταβαίνουν εἰς τοὺς Κομητάδες, εἰς τὰ Ἀνομικιανὰ καὶ εἰς τὴν Χώραν τῶν Σφακιῶν, διότι ἐκεῖ ἐπάνω πέφτει χιόνι πολὺ. Ὁμορφὸ δὲν εἶναι τὸ χωριὸ, ὀλίγα μόνον δένδρα βλέπει κανεὶς καὶ ἡ γῆ δὲν φαίνεται τόσο καλὴ. Ἀλλὰ ἐβγαλε καλοῦς καὶ γενναίους ἄνδρας, ἀπ' ἐκεῖ εἶναι οἱ Πατακοὶ καὶ ἄλλαι ἱστορικαὶ οἰκογένεια. Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα ἦτο βεβαίως **Ἰμβρος**, ἂν καὶ πόλις ἢ χωριὸν ἐν Κρήτῃ μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρεται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους γεωγράφους. Εἰς τὴν Νίμβρον εἶναι ὁ τάφος τοῦ **Σενουδάκη**, ὁ ὁποῖος εὐεργέτησε πολὺ τὰ Σφακιά, εἶναι καὶ ὁ τάφος τοῦ στρατηγοῦ **Ἰωάννου Χάλη**, ποῦ ἀπέθανεν ἐκεῖ στὰ 1828.

Στὰς 10 καὶ 5 ἐμπήκαμεν εἰς τὸ **φαράγγι τῆς Νίμβρου**, τὸ ὁποῖον καταβαίνει πρὸς τὸ Λιθικὸν πέλαγος. Εἶδα στα νεῖατα μου φαράγγια (Klammern) ἀρκετὰ, ὅταν ὡς φοιτητὴς κατὰ τὰς διακοπὰς ἐγύριζα εἰς τὰς Ἀλπεις τῆς Βαυαρίας, τοῦ Τιρώλου καὶ τῆς Ἑλβετίας, καὶ ἤμουν περίεργος πολὺ, νὰ ἰδῶ καὶ τὰ Κρητικά. Ἀπὸ τώρα σᾶς λέγω, πῶς φαράγγια τόσο στενά, τόσο βαθιά καὶ τόσο μακριὰ εἶδα μόνον στα Σφακιά. Τὸ φαράγγι τῆς Νίμβρου μὲ τὰς στρεφές του μέσα στὸ βουνὸ πρέπει νὰ ἔχη μῆκος 6—7 χιλιομέτρων, διότι ἐκάμαμεν δύο ὥρες καὶ ἓνα τέταρτο καὶ περπατούσαμε καλά. Πουρνόρια, ἀξίλαχοι, κυπαρίσσια θηλυκὰ, ἀγρισουκιές εἶναι μέσ' στὸ φαράγγι καὶ ἐφύτρωσαν καὶ ἀπὸ τὰς σχισμαδες τῶν καθέτων βράχων ψηλὰ ἀποπάνω ἀπὸ τὸν πάτον τοῦ φαράγγου. Μετὰ πέντε λεπτά, ἀφοῦ ἐμπήκαμεν εἰς τὸ φαράγγι, ἐφθάσαμεν εἰς τὸν **Πορόβλαγμο**, δηλ. εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου τὸ φαράγγι ἀρχίζει νὰ στενεύῃ.

Στὰς 11 ἐφθάσαμεν εἰς τὴν πρώτην **στενάδα**, ἢ, ὅπως λέγουσιν εἰς τὴ Σαμμάριά, στὴν πρώτην πόρτα.

Ἐδῶ τὰ κατακόρυφα πλευρὰ τοῦ φαράγγου σμίγουν τόσο πολὺ, ὥστε ἓνα μουλάρι μὲ δύο βαλίτσας φορτωμένο, μὲ δυσκολία ἤμπορεῖ νὰ περάσῃ. Ἀκόμη εἰς ὕψος 30 μέτρων ἢ ἀπόστασις τῶν δύο πλευρῶν εἶναι μόλις 2 μέτρων. Εἰς μερικὰ μέρη τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο πλευρὸ κρέμεται πρὸς τὰ μέσα καὶ δὲν βλέπει ἀποπάνω σου καθόλου οὐρανὸν.

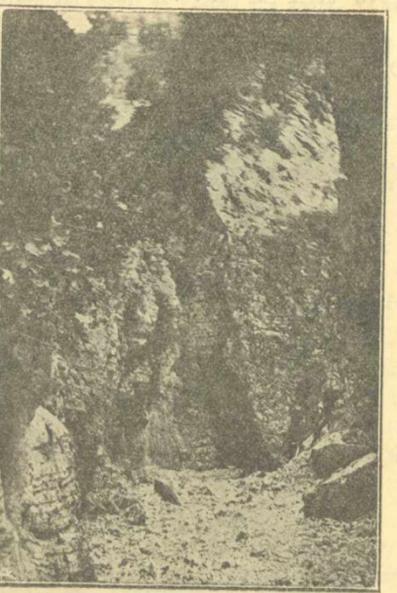
Στὰς 11 καὶ 20 ἐφθάσαμεν εἰς τὸ **Μισοφάραγγο**, δηλαδή εἰς τὸ μισὸ τοῦ φαράγγου. Ἐκεῖ εἶναι μίαν μικρὴν στέρναν, εἰς τὴν ὁποίαν καταβαίνουν διὰ νὰ ἀντλήσουν νερό. Ὡς σκάλα χρησιμεύει ὁ κορμὸς ἐνὸς κυπαρισσιοῦ μετρίου μεγέθους, τοῦ ὁποίου τὰ κλαριά εἶναι ἔτιση κομμένα, ὥστε δεξιά καὶ ἀριστερὰ νὰ σχηματίζουσι σκαλοπάτια. Οἱ φηρικοὶ λέγουσιν, πῶς αὐτὴ ἡ στέρνα εἶναι ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Βενετσιάνων.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ ἤλθεν **ἄλλη στενάδα** καὶ αὐτὴν ἐφωτογράφησαμε, ἀφοῦ ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὸ σκοτάδι.

Πρώτη Στενάδα εἰς τὸ φαράγγι τῆς Νίμβρου

Στὰς 11 καὶ 20 ἐβγήκαμεν ἐπὶ τέλους ἀπὸ τοῦ φαράγγου. Ὅπως εἶπα, ἐκάμαμεν δύο ὥρες καὶ ἓνα τέταρτο, διὰ νὰ περάσωμεν ἀπ' ὅλας τὰς στρεφές του. Ἀγαπῶ πολὺ τὴν ἄγριαν φύσιν τῶν βουνῶν, μ' ὅλα ταῦτα ἤμουν εὐχαριστημένος, ποῦ ἔδλεπα πάλι ἓνα κομμάτι οὐρανὸ ἀποπάνω μου. Εἶχαμε τώρα μπροστὰ μας εὐρείαν κοιλάδα καὶ τὸ Λιθικὸν πέλαγος ἐφύλαξε σὰν καθρέφτης, φωτισμένο ἀπὸ τὸν ἥλιον τοῦ μεσημεριοῦ. Ἐφωτογραφήσαμεν αὐτὸ τὸ μέρος μὲ τὴν μόνην πλάκα, ποῦ εἶχαμεν ἀκόμη εἰς τὴν μηχανήν.

Μία Στενάδα εἰς τὸ φαράγγι τῆς Νίμβρου.

Προχωροῦντες ὀλίγον πρὸς τὸν αἰγιαλὸν εἶδαμεν ἀμέσως δεξιὰ ἐπάνω εἰς ὕψωμα τὸ χωριὸ **Κομητάδες**, τὸ ὁποῖον ἔχει ὀρίζοντα εὐρύτατον καὶ θέσιν θαυμασίαν, ἀλλὰ γῆν ἄγονον. Ἐκτὸς ἀπὸ ἐλιές εἶδα μόνον ἓνα περιβόλι μὲ λεμονιές καὶ πορτοκαλιές. Καμμιὰ ἐβδομηνταριά οἰκογένεια κατοικοῦν ἐκεῖ. Τὸ ὄνομα τοῦ ἔλαβε τὸ χωριὸ, διότι μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Κρήτης παρὰ τῶν Τούρκων κατέφυγον ἐκεῖ οἱ Βενετσιάνοι **κόμητες**. Τώρα κατοικοῦν τὸν χεῖ-

Το πρόγραμμα εξηγήθηκε σε λίγο. Το σχοινί, που κρατούσε ήταν κρεμασμένη την εικόνα — ένα πορτραίτο του άνδρός της — άπάνω από την τουαλέτα της, σκτισμένο φαίνεται από καιρό, είχε σπάσει άξαφνα. Η εικόνα έπεσε στο τραπέζι και, κατακυλιώντας στο πάτωμα, είχε παρασύρει τον καθρέφτη και τα άλλα μικροπράγματα. Το περίεργο ήταν, ότι ενώ όλα αυτά τα εύθραυστα γυαλικά δεν είχαν πάθει τίποτε, το παχύ κρύσταλλο της τουαλέτας άπάνω στο οποίο είχε χτυπήσει κατακόρυφα το κάδρο της εικόνας, είχε ραγίσει — όπως είδαν σε λίγο — απ' τη μιάν άκρη ως την άλλη.

Η Πόπη, άποκαμωμένη απ' τον κλονισμό, που της είχε προξενήσει το έξαφνικό αυτό περιστατικό, κι' από το φόβο, που της είχε περάσει μια στιγμή απ' το νου της, για το σπάσιμο του καθρέφτη, έπεσε άναίσθητη στο χαμηλό ντιβάνι της γωνιάς, με τα μάτια μισοκλεισμένα, σε λιγοθυμισμένη. Οι καρωτίδες της χτυπούσαν φανερά στον ώραιο, γυμνό της λαιμό. Ο Δημάδης στεκότανε μπροστά της με μια βαθεία συμπάθεια.

— Έσείς ύποφέρετε, κυρία Πόπη! είπε σε λίγο. Θέλετε ίσως λίγο νερό, πριν να σ'ε άρξω.

Με την τελευταία λέξη, εκείνη άνοιξε άξαφνα τα μάτια της, σε να είχε φυσήση μια παγωμένη πνοή άπάνω στα νεκρωμένα της χαρακτηριστικά.

— Μην τή λέτε αυτή τη λέξη, φίλε μου! είπε σιγά, με μια φωνή, που έμοιαζε περισσότερο με λυγμό. Μην τή λέτε αυτή τη λέξη!

Εκείνος έφερε την παλάμη στο πρόσωπό του. Έπειτα, με μιάν άξαφνική άπόφαση, σαν άνθρωπος, που βιάζεται να φέρη μακριά απ' τα μάτια του κόσμο μια κρυφή θλίψη, έτόιμη να ξεσπάση σε δάκρυα, συγκέντρωσε την αντίστασή του, προσπάθησε να πάρη ένα φυσικό ύφος και άπλωσε το χέρι του στην Πόπη.

— Καληνύχτα σας! ψιθύρισε.

— Πρέπει λοιπόν να τελειώνωμε; είπε εκείνη.

— Αντέχει κανείς περισσότερο; Θεέ μου! ψιθύρισε πάλι εκείνος.

Η Πόπη, άπλόνοντας του το χέρι, ξεσπασε σε λυγμούς. Τράβηξε πίσω το χέρι της, χωρίς να του το δώσει, και φέρνοντας τις δύο της παλάμες στο πρόσωπο, και στηρίζοντας τους άγκωνες στα γόνατα, άρισε να γείρη το κεφάλι της, ενώ οι τονρευτοί της ώμοι άνεσηκόνοντο μ' ένα θλιβερό ρυθμό, που άκολουθούσε τους λυγμούς της.

— Μου κάνετε κακό, πολύ κακό, κυρία Πόπη, είπε εκείνος. Μην κλαίτε! Πώς θα βρω λοιπόν την δύναμη να σ'ε άρξω; Πώς; Θεέ μου!

Εκάθισε σιμά της, δυστυχισμένος. Έσκυψε, έσυρε με τα χέρια του τις παλάμες της Πίπης από το πρόσωπό της και, ενώ τα μάτια της ύψωνοντο προς τα δικά του πνιγμένα στα δάκρυα, γεμάτα τρυφερή ίκεσία, σε μάτια φοβισμένο ζαρκαδιού, εκείνος κόλλησε άπάνω τους τα χείλη του, περνώντας από το ένα στο άλλο, και καθώς το κεφάλι της Πόπης είχε άνατραπή τώρα άπάνω σ' ένα παχύ μαξιλάρι, εκείνος έπινε τα δάκρυά της, που ένοιωθε τώρα την άλμυρά τους, σε μιάν άσύγκριτη γεύση, σε μια γεύση απ' την ουσία της ψυχής. Και η άσύγκριτη αυτή γεύση του άναβε τη δίψα του να πιη άκόμα, να πιη χωρίς τέλος, να πιη, σαν τον διψασμένο άδοιπόρο, όλη την πηγή, ως τα έγκατά της.

Τα χέρια του ήταν πλεγμένα τώρα γύρω απ' το λαιμό της και τα δικά της του κρατούσαν το κεφάλι του, το έσφιγγαν άπάνω στο πρόσωπό της, όπως σφίγγει ένα παιδάκι, με τα άδύνατα χεράκια του, ένα πολύτιμο θησαυρό του, με την άστεία πεποίθησι, πως καμμία δύναμις δεν μπορεί πια να του το άποσπάση.

(Άκολουθεί)

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

“Ο ΛΕΥΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ,,

Άπό τους ξύλινους σταυρούς

Που λάμπουν σαν τον Ήλιο,

Άπ' τους λευκούς μας τους σταυρούς

Τη Δόξα, το Βασίλειο,

Άπό τα πλάγια των βουνών

Κι' από τις πεδιάδες,

Άπό τα σκόρπια κόκκαλα

Κι' απ' τις τρανές Έλλάδες,

Άφίνω τα τραγουδία μου

Μαζο με την ψυχή μου,

Για να σας κάψουν την καρδιά,

“Έλληνες κι' άδελφοί μου,

Για να σας 'πουν τι κάνατε

Στη μαυροφορεμένη,

Σαν πέρασ' απ' το σπύτι σας

Γυμνή και πεινασμένη!

Δεν πέρασε μονάχη της

Κρατούσε απ' τα χέρια,

Κάποιους νηογέννητους βλαστούς

Παιδιών, που ζούν σ' άστέρια.

Δεν τάδατε σαν στάθηκαν

Μπρός στη δική σας θύρα,

Δεν άστραψε στα μάτια σας

Του Γένους ή πορφύρα;

Άνοιξτε πόρτες σφαιλιστές

Στα πολεμοχαμένα,

Είνα δικά σας τ' άφανά

Κι' αυτή δική σας γέννα.

Είνα οι φαντάροι του Κιλκίς

Της Κρέσνας οι τσολιάδες,

Και της Άσίας οι άετοι

Κι' ή πλειό τρανές Έλλάδες!

Άπό τους ξύλινους σταυρούς

Σας τραγουδο και μένω

Ν' ακούσω την παραγγελιά

Για τ' άφανό, το ξένο.

Πέφτουν τα φύλλ' απ' τα δεντρά

Μαύρη νυχτιά πλακόνει,

Άνοιξτε πόρτες σφαιλιστές

Γιατί δεν ξημερώνει.

Σ. Ι. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

ΜΟΡΦΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

ΤΟ ΧΡΗΜΑ

Εγνώρισα την χερεύτρια Νατάσκα Μιχαηλόβνα, γιατί ήταν φίλη του Σύγμου Φρίδβεργ. Ο Φρίδβεργ ήταν ένας μεγάλος επιχειρηματίας και νομίζω ότι τώρα θάχει πεθάνη. Μούπαν μάλιστα ότι αυτοκτόνησε, κι' αυτή ή είδηση δε μούκαμε και τόση μεγάλην έκπληξη, γιατί ο Φρίδβεργ θάπρεπε ν' αυτοκτονήσῃ απ' την πρώτη φορά που δρέθηκε με λιγώτερο από δέκα χιλιάδες φράγκα στην τσέπη.

Ο Φρίδβεργ ήταν ένας ήρωας της μεγάλης άστικής βιομηχανίας, που οι μολοσβίκοι σκοπεύουν να την ρίξουν απ' τα θεμέλια. Άλλά εγώ τον θαύμαζα.

Είμαι βέβαιος, ότι έξακουσε μια μεγάλην έπιβολή σ' όλους τους γερμανούς έμπόρους, προπαντός με τ' άνάστημα και τα μάτια του. Είχε σώμα άθλητή και μάτια αυτοκράτορα. Το πρόσωπό του ήταν το πρόσωπο του Μπετόβεν, διορθωμένο μ' αυτό του Βοναπάρτη. Ήταν πάντα γλωμός, με μια νεκρική γλωμάδα ύποκρίτηνη, και τα μεγάλα μαύρα μάτια του είχαν μια λάμψη έξαιρετική. Τα μεγάλα, κάτασπρα και χοντρά χείλια του ήταν άνοιχτά σε κάθε χειρονομία, έτοιμα να δώσουν την έντύπωση της είλιχρίνεας. Έπρεπε να κυτάξῃ κανείς με προσοχή τα λεπτά του χείλη και να διακρίνη κάτι μικρές, άπότομες άστραπές στα χαμηλωμένα μάτια του, για να νοιώσῃ ότι ήταν μέσα του κάτι το φευγαλέο και ύποκριτικό, κάτι το κατεργαριστό και το ύποπτο.

Ο Σύγμου Φρίδβεργ έμπορευόταν πετρέλαιο και νεφτί.

Τον περισσότερο καιρό έμενε στη Γαλικία κ' είχε γνωρίση την Μιχαηλόβνα σε Λόδζ.

Η Μιχαηλόβνα του στοίχιζε μιάν όλόκληρη παρουσία. Άλλά δεν τον έμελλε καθόλου στεκόταν πάνω στην κόψη ενός ζουραφιού, έχοντας απ' το ένα μέρος τα εκατομμύρια κι' από τ' άλλο τη χρεωκοπία, αλλά την άγαπούσε, κίως να σκεφτόταν ότι για το καλό γούρι, ένας άνθρωπος σαν τον Σύγμου Φρίδβεργ, έπρεπε με κάθε τρόπο νάχει μιάν έρωμένη που να του στοίχιζε διακόσες χιλιάδες φράγκα το χρόνο.

Όταν με γνώρισε, σε μιά γιορτή στο Βερολίνο, ο Φρίδβεργ, που είχε τη μανία να προτείνη δουλειές και στους ύπηρετες άκόμα μούπε ότι έπρεπε να του βρω έναν αντιπρόσωπο για την Ίταλία. Έγραφα άμέσως στην πατρίδα μου, και μετά μιάν έβδομάδα έφύγαμε μαζί για το Μόναχο που θα βρίσκαμε τον αντιπρόσωπο. Πριν όμως, συναντηθήκαμε με την Μιχαηλόβνα, που χόρευε στο Βασιλικό θέατρο.

Ήμουν είκοσι χρονών. Η Μιχαηλόβνα ίσως νάταν είκοσιπέντε. Έπρώγαμε κι' οι τρεις μαζί, κ' ή Μιχαηλόβνα, αν και φορούσε τόσα μπριλλάντια και μαργαριτάρια, με μεταχειριζόταν με μεγάλην οικειότητα. Αυτό με πείραζε πολύ. Ηξερε καλά ότι δεν ήμουν πλούσιος και παίρνοντας αυτή την οικειότητα έμοια με κείνην που έδειχνε στους ύπηρετες και τους σωφφέρ, έθύμωνα για τα διαμαντικά της την πολυτέλεια και την περήφανη ύμορριά της, που δεν μπορούσε να συνδεθῇ μ' ένα φτωχόν διαβολάκο σαν κ' έμένα.

Εκείνη όμως τάπαιρνε άλλοιως τα πράγματα. Το κατάλαβα πολύ άργότερα.

Το βράδυ που έφυγε ο Φρίδβεργ τον συντροφέσαμε ως το σταθμό. Έγώ είχα άποφασίση να μένω άλλη μιάν εβδομάδα στο Μόναχο για να συζητήσω λιγάκι κάτι με καλλιτέχνες που σύχναζαν στο Μαξιμιλιάν Καφέ.

Στο σταθμό, άφου καπνίσαμε ένα σιγάρο, κουβεντιάζοντας για ύποθετικά εκατομμύρια τόνους νεφτί που θα πουλιόνταν στην Ίταλία, έφίλησε το χέρι της χερεύτριας, έπήδησε στο βγατόνι, κ' ενώ το τραίνο ήταν

έτοιμο να φύγη, μου φώναξε διαστικά: Σε παρακαλώ, συντρόφεψε τη Νατάσκα στο ξενοδοχείο της.

Την συντροφέα. Στ' αυτοκίνητο δε θυμάμαι αν έμεινε καθόλου. Ήταν μάζεμένη στο βάθος, ώχρη, σαν θυμωμένη, στη σιιά φαίνόταν μονάχη το λευκό της πρόσωπο και τα δυο μεγάλα της μάτια. Όταν θηάσαμε στο ξενοδοχείο με παρακάλεσε ν' ανέβω κ' εγώ, να καθήσω να της κρατήσω λίγη συντροφιά. Πήγε να βγάλῃ το καπέλλο της και ξανάρθε φορώντας άκόμα το πανοφόρι, αλλά με τα πόδια γυμνά και γεμάτα δαχτυλίδια. Γίνηκε με μιάς εύθυμη και, μιλώντας, μου κάθησε στα γόνατα.

Φοβήθηκα. Έμενα σαν άποβλακωμένος. Και προσπάθησα να ψιθυρίσω κάτι:

— Κυρία... με συγχωσείτε. Είμαι νέος, και... αλλά φτωχός, πολύ φτωχός.

Άπ' τις θαθείς, δαμμένες κόχες των ματιών της, βγήκαν δυο άποτομες κίτρινες φλόγες. Έπειτα γέλασε μ' ένα γέλιο διαπεραστικό, παράξενο. Ταράχτηκε, μίλησε. Η φωνή της ήταν βραχνή, θυμωμένη, τρομακτική.

— Το χρήμα; Το χρήμα... Κ' εσύ, που μόλις είσαι είκοσι χρονών, μιλάς έτσι!... ώστε ο κόσμος δεν είνε παρά ένας όχρετός γεμάτος αίμα και χρυσάφι; Το χρήμα!.. Έγώ το χρήμα, το μισώ, το μισώ, το ξεσχιζώ, το καιώ το καταστρέφω. Μισώ το χρήμα, όπως μισώ κι' τους ανθρώπους που μου το δίνουν. Ναι, τους μισώ πολύ... τους συχαίνομαι!..

Το χρήμα;!.. Έσύ δεν ξέρεις τη ζωή μου... πρέπει να στην άρηγηθώ για να σε κάμω ν' άντραχιχιάσης...

Της είχε πέση το μεγάλο μαύρο πανοφόρι, με γαλάζια λουλούδια κεντημένα και στη μέση έναν ήλιο χρυσόν. Κ' είχε μείνη γυμνή, γυμνή στη μέση της κάμαρας, άνάμεσα από τόσους καθρέπτες, σαν λουλούδι από ζωντανή σάρκα, που ξεφύτρωσε με μιάς στη μέση ενός σαλονιού.

Ήταν γυμνή, με τα μπράτσα και τις γάμπες όλοστρώγγυλες, με τον λαιμό φιλημένο από μαργαριτάρια, τ' αυτιά που λάμπαν από μπριλλάντια, τα δάχτυλα των χειρών και των ποδιών γεμάτα δαχτυλίδια, τα πυκνά μαλλιά φωτισμένα απ' το φως και τα διαδήματα.

Φαίνόταν σαν άγαλμα Βυζαντινής θεάς.

Αισθάνθηκα ένα χέρι άόρατο να μου σφύγγῃ τον τράχηλο για να γονατίσω και να προσευχηθώ μπροστά της.

Το κατάμαυρο πανοφόρι κοιτόταν κουλουριασμένο στα πόδια της, σε μεγάλο, μαύρο, γυαλιστερό ρεϊδι, κ' ή σάρκα της ανέβαινε απ' αυτό το βάθος, τρυφερή και μεστωμένη, έλαττική, νευρική, θερμή, σαν τη τελειότητα ενός όνειρου.

— Θεέ μου! Θεέ μου!... πόσο είσε ύμορφη! — της είπα κ' ή φωνή μου ήταν βραχνή.

— Όχι, όχι... μη μου πῆς και σ' ότ' είμαι ύμορφη... μην είσαι σαν τους άλλους. Άν ήξευρες την ζωή μου! Ήμουν μόλις δεκαπέντε χρονών, και γύρω σ' αυτό το δύστυχο κορμί μου, που δεν είχε ώριμάση άκόμα, στριφύγυρίζ' ένα πλήθος γεμάτο συχαμερές έπιθυμίες και πειρασμούς! Οι άντρες μ' έγδυναν με τα μάτια... κάτι μάτια!.. αν με κύτταγες κ' εσύ έτσι θα σ' έφτυνα στο πρόσωπο. Δεν ξέρεις, δεν μπορείς να ξέρης... Έσείς οι άνδρες δε μπορείτε να ακούσετε κάτι πράγματα. Η ματιά του νέου άντρός που αγαπάει μια γυναίκα και δεν αγοράζει ένα κομμάτι κρέας, του άντρός που ζητάει την καλήν φιλενάδα, τη μυστική άδελφή της σκέψης και της ψυχής του, έχει μιάν έκστατική γαλήνη, σαν τη θάλασσα και μια βαθεία γλυκάδα φεγγαρόλουστης βραδιάς...

» Άλλά η ματιά της ήδονής!.. ή ματιά του άντρός που δεν αγαπάει! αλλά μυρίζεται την ήδονή, τη διαφθορά, την άτιμία ήθέλει να ενδηλώση τη διαφθορά και την άτιμία του! Αυτή ή ματιά! Είνε σε μικρές άστραπές που βγαίνουν απ' τα μάτια ενός χιμπατζῆ, κάτι που κάνει κακό, που άρρωσταίνει. Όταν οι άντρες με κυτάξῃ έτσι νομίζω πως μου δίνουν συχαμερά σκουλίκια πάνω στη σάρκα! Δεν ξέρω, είν' ένα βάσανο τρομερό. Και όλοι οι πλούσιοι έτσι κυτάξῃ...

"Έχεις 'δὴ ποτὲ ἕναν ἄντρα πλούσιον, νέον, ὠμότρονον, ἔξυπνον; "Όχι. Ἡ Φύση δὲν ἐμάζεψε ποτὲ τόσα προτερήματα καὶ τόσα κατὰ σ' ἕναν ἄντρα. Οἱ πλούσιοι εἶνε σχεδὸν πάντα ἀσχημοί, θλάκες, ἀποκρουστικοί.

"Ἐσὺ εἶσε νέος... καὶ σ' ἀγαπῶν γιατί δὲ μοῦ προσφέρεις τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὰ νεύματα σου, σ' ἀγαπῶ γιατί δὲ μ' ἀγοράζεις, γιατί δὲ μοῦ δίνεις τίποτα, δὲ μπορείς γὰ μοῦ δώσει τίποτα. "Ἄν μπορούσα νὰ κάψω τοὺς ἀνθρώπους ποῦ μ' ἀγοράζουν, ὅπως καίω καὶ τὸ χρῆμα τους! "Ἀχ, νὰ πουλιέται κανεὶς!.. νὰ περνᾷ κάτω ἀπὸ τέτοια λαίμητόμο!.. Καὶ σεῖς οἱ ἄντρες ἔπρεπε νὰ περνᾷτε κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴ λαίμητόμο, κάτω ἀπὸ χιλιάδες ἠθικὰς λαίμητόμους· τέτοια εἶν' ἡ ζωὴ, ὅλη μιὰ ἀσχημία, μιὰ ἀτιμία. καὶ πέντε λεπτὰ χαρῆς καὶ εὐκρινείας, κλεμμένα ἀπὸ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους!..

Εἶνε δὺς χιλιάδες χρόνια ποῦ δουλεύουμε γιὰ νὰ λασπώσουμε τὸν κόσμον, νὰ τὸν διαφθερίσουμε, νὰ τὸν ἀτιμάσουμε. Τώρα ἔχει σαπίση καὶ γρήγορα θὰ γκρεμιστῇ. Ὁ κόσμος; Ὁ κόσμος εἶνε τὸ πτώμα ἐνὸς λεπροῦ. Ἐσὺ δὲν ξέρεις, δὲν μπορείς νὰ ξέρεις, εἶσε πολὺ νέος! "Ἄλλ' ὅταν διαδοῦν ἀπὸ πάνω σου χίλιοι ξευτελισμοί, ὅταν ἀναγκαστῆς νὰ καλακῆψης καὶ νὰ ὑποφέρης, ὅταν ἀναγκαστῆς νὰ πουληθῆς, ἂ τότε!..

Ὁ κόσμος εἶνε πτώμα ἐνὸς λεπροῦ, ποῦ γρήγορα θὰ σκουληκιᾶσθ. Κι' αὐτὸ γίνεται γιατί μᾶς ἔχει σκλαδωτῆ ὄλου το χρῆμα. Κι' ἐσὺ ἀκόμα, μιλάς γιὰ τὸ χρῆμα... γι' αὐτὸ ποῦ μοῦ δίνουν οἱ ἄνθρωποι ποῦ τοὺς μισῶ. "Όταν ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ποῦ πληρώνουν καὶ γελοῦνε καὶ μεθῶνε, μὲ κάνει νὰ ὑποφέρω κάτω ἀπ' τὸ βάρος τοῦ συχμεροῦ του κορμιοῦ, μεθῶν κ' ἐγὼ γιὰ νὰ μὴ νοιώσω τίς ἀνατριχίλλες ποῦ μοῦ φέρνουν αὐτὰ τὰ χῆδια καὶ γελῶ μ' ἕνα γέλοιο ποῦ μοιᾶζει μὲ λεπίδι ξουραφιοῦ Μὲ ρωτᾶνε:

— Γιατί ἔχεις αὐτὸ τὸ μικρὸ καὶ κακὸ γέλοιο, πάνω στὰ βαμμένα σου χεῖλη; —Καὶ ἀγαπᾶνε, αὐτὸ τὸ γέλοιο τὸ γεμάτο περιφρόνηση, γιὰ σκέψου!.. τ' ἀγαπᾶνε!

"Ἐπειτα πλένομαι μὲ κολώνια. σφογγίζομαι καλά, μουρχειται νὰ γδάρω τὸ πετὸ μου... καὶ δὲ φεύγει... μένω ἀκόμα καὶ πάντα λερωμένη.

"Ἄν ἤξευρες τὴ ζωὴ μου!... Τότε, ὅταν ἤμουν δεκάξη χρονῶν, δὲ θὰ ὑποχωροῦσα... γιὰ ὅλο τὸ χρυσάφι τοῦ κόσμου. Οἱ φιλενάδες μου, σιγὰ-σιγὰ, ἔφευγαν ἀπ' τὸ μοδιστράδικο γιὰ νὰ μποῦνε στ' ἀμάξι, κ' οἱ ἄντρες μὲ τριγύριζαν πάντα, ψιθιρίζοντας τὰ σατανικὰ λόγια τοῦ πειρασμοῦ. — Μὲ τὸ προσωπάκι σου, μικροῦλα, πᾶει κανεὶς νὰ τρελλαθῇ! Καὶ δὲν θὰ ὑποχωροῦσα, Ἄλλὰ ἡ μητέρα μου ἀρρώστησε, ἦταν γιὰ νὰ πεθάνη, κ' ἐγὼ δὲν εἶχα χρήματα γιὰ τὸ γιατρό, γιὰ τὰ φάρμακα, γιὰ... γιὰ ὅλα. Καὶ ὑποχώρησα. Ναι, πουλήθηκα. Γιὰ τὸ χρῆμα. Καὶ μιὰ νύχτα ἔφυγα ἀπὸ ἕνα ξένο σπίτι, ἀτιμασμένη, κουρελισμένη, ντροπισμένη, μ' ἕκατό ρούβλια στὸ χέρι, ποῦ μ' ἔκαψαν. Ἐτρέξα στὸ προσκέφαλο τῆς μητέρας μου γιὰ νὰ τὴν σώσω. Εἶχε πεθάνη.

"Ἐξέσχισα τὰ ἕκατό ρούβλια καὶ μὲ πείραν ἀπ' τὸ σπίτι μου τρελλήν. Μούπαν, ὅτι ἔμεινα ἔξη μῆνες κλεισμένη σ' ἕνα φρενοκομεῖο.

"Όταν ἔγινα καλά, εἶχα στὰ χεῖλη τὸ μικρὸ ἐκεῖνο καὶ παράξενο γέλοιο... Καὶ μοῦμεινε ἀπὸ τότε. Καὶ τ' ἀγαπᾶνε, γιὰ σκέψου, αὐτὸ τὸ παράξενο γέλοιο...

"Ἄλλὰ γὼ δὲν εἶχα χρήματα... μούλειπε τὸ χρῆμα!..

Θεὲ μου! Θεὲ μου! "Όταν μὲ παίρνουν ἐκεῖνοί, αὐτοὶ ποῦ πληρώνουν, τὸ γέλοιο μου γίνεται σὺν ὑστερικό, ξεκαρδιστικό καὶ, τὴν ὥρα ποῦ μὲ χαϊδεύουν, μουρχειται νὰ τοὺς πνίξω...

Τὸ χρῆμα; Μὰ δὲν ξέρεις λοιπόν, ὅτι ξανακαμῶ στὴν πραγματικότητα τὴν ὠμορφότερη σκηνὴ τοῦ «Βλάκα» τοῦ Δυστογιέδσκη... Ἦταν, αὐτὸς ποῦ μὲ ζητοῦσε, ἕνας ἐβραῖος ἔμπορος ἀπ' τὸ Λόδζ, φαλακρὸς, μὲ δὺς μικρὰ τοιμπίλρικα μάτια, ἡδονικά. Γέρος. Ἦταν ὡς πενήντα ἢ ὡς πενήντα πέντε χρονῶν. Κι' ὅταν μιλοῦσε ἔτρεμε, ἐφέλλιζε, ἐκοκκίνιζε. Ἦταν γελῶτος, πολὺ γελῶτος!.. Καὶ ἀποκρουστικός. Ἰδρώνει πάντα, μ' ἕναν κρόνον ἰδρώτα ποῦ μύριζε. Μιλοῦσε τὴ γερμανικὴ διαλέκτο τῶν

ἐβραίων, παχειά, συρμένα, ἄνοστα. Μούπε, δέκα χιλιάδες ρούβλια. Ἐγὼ γέλασα. Καὶ τὴν ὥρα ποῦ μιλοῦσε γιὰ τὸ χρῆμα, ἐνοιωθα πὼς μούδινε κατὶ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του, πὼς ξέσχιζε ἕνα κομματι κρέας τοῦ κορμιοῦ του.

Παρακαλοῦσε, σχεδὸν ἔκλεγε:

— Γιὰ σκεφτῆτε, Νωτάσκα, γιὰ σκεφτῆτε. Εἴκοσι χιλιάδες ρούβλια εἶ-κο σὶ χι-λιά-δες. — Ἐσφύριξε τίς λέξεις μὲ κάποια θρησκευτικὴν εὐλάβειαν. Κ' ἐνόμιζες ὅτι τὸ μετροῦσε ἕνα πρὸς ἕνα μὲ τὴ φαντασία του, ὅτι κάθε ρούβλι ἦταν καὶ μιὰ σταγόνα αἵμα. Κ' ἐγὼ γελούσα. Ἐγῶθασε ὡς πενήντα χιλιάδες κα' ἐγὼ γελούσα.

"Ἐπειτα ἂ' ἕνα λυγμὸ, μοῦ δωσε τὴν καρδιά του: Ἐκατὸ χιλιάδες. Κι' ἐγὼ γελούσα.

— Ὁχι, εἶνε πολὺ! Νωτάσκα, εἶνε πάρα πολὺ, Γιὰ σκέψου!... Ἐκατὸ χιλιάδες ρούβλια εἶ κα-τὸ χι-λιά-δες. Δέχτικα.

"Ἄλλὰ θέλησα νὰ τὰ μᾶθη ὅλη ἡ Βαρσοβία. "Ότι γιὰ μιὰ μόνη νυχτιὰ μπορούσα νὰ κερδίσω ἕκατὸ χιλιάδες ρούβλια. Τοὺς κάλεσα ὄλους σ' ἕνα δεῖπνο, ὄλους τοὺς φίλους μου τῆς Βαρσοβίας καὶ θέλησα νὰ μοῦ παραδώσῃ τὸ χρῆμα τὴν ὥρα ποῦ θὰ πίναμε τὴ σαμπάνια. Τότε τὰ πῆρα μὲ τὴ τοιμπίδα καὶ τὰ κρῆντα πίνω ἀπ' τὴ φλόγα τοῦ Τζακιοῦ. Οἱ καλεσμένοι σὺβθηκν ὄλοι: συμᾶ στὸ Τζακι, μὲ τὰ μάτια γεμάτα πόθο καὶ φρίκη:

— Μὰ γιὰ σκέψου, Νωτάσκα, ἕκατὸ χιλιάδες ρούβλια, —Κ' ἐγὼ γελούσα.

"Ἐνα βράδυ, στὸ Τίβολι Βωξᾶλ, στὸ Παρίσι ὁ πρίγκιπας Βρόσκι μοῦ πρόσφερε εἴκοσι χιλιάδες φραγκ. Ἐφώναξα ἕναν ἀστίγγανο, ποῦ ἔπαιζε βιολί, νέον, μελαχρονόν, καὶ τούπα.

— Ὁ πρίγκιπας Βρόσκι μοῦ προσφέρει εἴκοσι χιλιάδες φραγκά,.. ἐσὺ πόσα μοῦ προσφέρεις;

"Ἀπάντησε:

—Τίποτα.

—Τότε ἔρχομαι μαζί σου,

Καὶ πῆγα μαζί του.

Κ' ἐσὺ τὴν τίποτα δὲ μοῦ προσφέρεις... αὐτὸ θέλω κ' ἐγὼ... Σ' ἀγαπῶ γιατί δὲν ἔχεις χρῆμα... γιατί μισῶ τὸ χρῆμα.

Εἶχε τελειώσῃ "Ἐχωσε τὰ χεῖρα τῆς μέσ' τὰ μαλλιά μου. Αἰσθάνθηκα πὼς μούκανε κακὸ, φοβήθηκα, κ' ἐκλεισα τὰ μάτια...;

"Ἐπειτα ἀπὸ μιαν ἐβδομάδα, στὸ Βερολίνο, ὁ Σύγγμουθ Φρίδβεργ μούλεγε:

— Ἐκεῖνο τὸ βράδυ συνοδέψατε τὴ Νωτάσκα στὸ ξενοδογεῖο τῆς!..

Παράξενη γυναίκα, ξέρετε;... Ἐχει μιὰ δίψα γιὰ τὸ χρῆμα!..

"Ἐγὼ δὲν ἀπάντησα. Ἐγύρισα ἄλλοῦ τὴν κουβέντα.

(Μετὰφρασις Μ. Κόκκαλη)

MARIO MARIONI

ΑΓΟΡΑΖΕΤΑΙ

ΤΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΗΣ "ΑΓΚΥΡΑΣ",

HENRI ARDEL

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΝΥΚΤΩΝΕΙ...

ΤΟΤΕ θὰ μᾶς ἐδίδοτο πολλές φορές ἡ εὐκαιρία νὰ συζητοῦμε ἂν ἐδλεπόμεθα συχνά, γιατί μοῦ φαίνεται πὼς κ' ἐγὼ ἔχω ἀρκετὴ θέλησι. Ἡ ἴδια πάντοτε εὐθυμὴ λάμπει φωτίζει τὰ στακτερὰ μάτια τοῦ φίλου μου καὶ σπεύδει νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ:

— Ὡ! δὲν ἀμφιβάλλω γι' αὐτὸ, τὸ ἐνόησα ἄλλως τε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποῦ σὰς εἶδα μέσα εἰς τὴν λάζα. Αὐτὴ ἡ γραμμὴ τοῦ προσφί σου, τὰ φρύδια σου, ἡ μύτη σου, ἡ συνήθειά σου νὰ κρατᾶτε πάντα ψηλὰ τὸ κεφάλι... ὄλα τὸ ἐμαρτυροῦσαν...

— Μ' ἄλλους λόγους δὲν ἦταν καὶ πολὺ καλὴ ἡ πρώτη σου ἐντύπωσις... Ξεῦρω πόσο ἀποκρουστικὸ εἶναι νὰ φαίνεται κανεὶς ἐγωιστῆς καὶ σκληρὸς.

— Ὁ Ἰάκωβος δὲ Μεγιάν κουνεῖ τὸ κεφάλι του καὶ δὲν συμφωνεῖ διόλου!

— Μὰ κάθε ἄλλο παρὰ ἐγωιστρία καὶ σκληρὴ μοῦ ἐφανήκατε... Τὰ μεγάλα σου μάτια ἦσαν σκοτεινὰ καὶ εὐγλωττα,... τὸ στόμα σου γλυκὸ καὶ γελαστό, μὰ διέβλεπε κανεὶς ἐν τούτοις ἕναν ἀδιόρατο πόνο ποῦ ἐτραβοῦσε λίγο τὴν ἐπάνω ἄκρη τῶν χηλέων σου...

"Ἐσῆκωσα μὲ ὑπερήφανειαν τὸ κεφάλι. Θεὲ μου! ὁ ζένος αὐτὸς λοιπόν ἔχεν εἰσδύσει εἰς τὰ πλεόν ἀπόκρυφα συναισθήματα τῆς βασανισμένης μου ψυχῆς;

— Τί τρομερὸς παρατηρητῆς ποῦ εἶσθε! τοῦ λέγω μ' ἕνα ψεύτικο γέλοιο, ὡστε ἐγὼ σὰς ἐδέχθηκα μὲ τὴν καλωσύνην καὶ σεῖς κατεγίνεσθε εἰς τὸ νὰ ἐμβαθύνετε εἰς τὴν σκέψιν μου;

— Νὰ ἐμβαθύνω εἰς τὴν σκέψιν σου! Ὡ! κάθε ἄλλο... Ἄπλοῦστατα ἐσυλλογίζομουν ὅτι δὲν εἶχα συναντήσῃ ἀκόμη καμμία ἄλλη γυναίκα, μὲ τὴν ὁποίαν νὰ μπορούσα νὰ σὰς παραβάλω.

— Ὡ! σὰς παρακαλῶ! μὴ φαντασθῆτε πὼς εἶμαι κατὶ τί ἐξαιρετικόν! Ὁχι γιατί ὑστερα θὰ χάσετε κάθε ἰδέα! Καὶ πρὸ πάντων μὴ δώσητε μεγάλη σημασία εἰς τὸ ἀτομόν μου! Δὲν ἀξίζει, σὰς βεβαίω... Ἄν θέλετε νὰ μὲ βλέπετε μὲ διάθεσι ἄς μιλοῦμε σὺν δὺς καλοῖ φίλοι, εἶναι τὸ μόνο ποῦ σὰς ζητῶ.

Τὰ στακτιὰ μάτια προσηλώνονται ἐπάνω μου καὶ μὲ κυττάζου προσηκτικὰ ἐνῶ τὰ χεῖλη του προσφέρουν ἀργὰ μὲ ἐπισημότητα:

— Εἶμαι τελείως σύμφωνος, κυρία, καὶ θὰ εἶμαι εὐτυχῆς νὰ μπορῶ νὰ λέγωμαι φίλος σου!..

— Ὡραῖα! Πρὸς ἐπισφάγισιν λοιπόν κάθομαι εἰς τὸ πιάνο καὶ εἶμαι εὐτοιμὴ νὰ σὰς τραγουδήσω ὅ,τι θέλετε. Τί προτιμᾶτε; Τὴν ἐπίκλησι τῆς Δαναΐδος;

— Ὡ! ναι!

Πλησιάζω εἰς τὸ πιάνο καὶ ἀρχίζω νὰ τραγουδῶ... Ἀπὸ τῆς πρώτης νότες αἰσθάνομαι ὅτι μὲ ἀκούει μὲ θαυμασμόν, μὲ συγκίνησιν καὶ εἶνε φανερόν ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς αἰσθάνεται θαθεῖα τὴν μουσικὴν! Εἶναι μιὰ

"Ἡ μετὰφρασις τοῦ ὁραίου μυθιστορηματος τοῦ Ἀρτίλ τῆς ὁποίας ἡ δημοσίευσις εἶχε διακοπῇ ἕνεκα τυχαίου κολύματος εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος, συνεχίζεται, ὡς βλέπει ὁ ἀνογώστης, ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους, ὑπὸ τῆς Δεσποινίδος Ἀλεξ, τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον αὐτὸ μετὰφραστρίας τῶσων λογοτεχνικῶν ἔργων Δεσποινίδος Σάνας Μαυρογένους.

ἀπόλαυσις νὰ τραγουδῇ κανεὶς ἐμπρὸς εἰς τέτοιους ἀπροσάτας. Δὲν μὲ ἐπαινεῖ, δὲν ἐξωτερικεύει κανένα συναίσθημα, ἀλλὰ ἀκούει μόνον καὶ ὁ σιωπηλὸς θαυμασμός του εἶνε πλεόν εὐγλωττος ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐκδήλωσι.

"Ἡ στιγμῆς περνοῦν... καὶ τραγουδῶ... Τραγουδῶ συνεχῶς... Μὲ ἔχει συναρπάσει τὸ αἶσθημα καὶ ἡ μία μελωδία διαδέχεται τὴν ἄλλην ἐνῶ συναφέρομαι εἰς ἕναν ἄλλον κόσμον ἀρμονικόν ἀπηλλαγμένη ἀπὸ κάθε θλιβεράν σκέψιν. Γνωρίζω ὅτι κάμνω κατάχρησιν ὅτι ἡ ὑπερέντασις αὐτῶν νεύρων θὰ φέρῃ ὑστερα τρομεράν ἀντίδρασιν καὶ θὰ μὲ καταλάβῃ τρομερὰ κρίσις μαύρης ἀπελπισίας, ἀλλὰ ἀδιαφορῶ διὰ τὸ μέλλον καὶ ἐπαφίεμαι ἐξ ἐλοκλήρου εἰς τὴν ἡδονικὴν καὶ φευγαλέαν χαρὰν τῆς στιγμῆς αὐτῆς.

Σιγὰ σιγὰ σκοτεινιάζει καὶ ἀσυναίσθητως τὰ δάκτυλα μου ψάχνουν νὰ εὑρουν τὸ ἤλεκτρικὸ κουμπί ἀλλὰ ὁ Ἰάκωβος μὲ ἐμποδίζει:

— Ὡ! μὴν ἀνάψετε φῶς, σὰς παρακαλῶ. Εἶναι τόσο πιὸ εὐχάριστα ἔτσι.

Τὸ σκέπτομαι καὶ ἐγὼ... ἄλλως τε τὸ φῶς μοῦ εἶνε περιττὸ γιατί τραγουδῶ πάντοτε ἀπ' ἔξω, ὡστε δὲν ἐπιμένω, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὸ ὠρολόγιον τοῦ γραφεῖο συμαίνει τὴν ἐδδόμεν καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν σηκώνομαι ἀποφασισμένη.

— Θεὲ μου! Εἶναι τόσο ἀργά! Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε δὲ Μεγιάν μὰ ἀναγκάζομαι νὰ σὰς διώξω, διότι εἴμεθα καλεσμένοι εἰς γεῦμα ἀπόψε καὶ μόλις ἔχω καιρὸν νὰ ἐτοιμασθῶ.

— Εἶναι λιγάκι ἐγωιστικὸ αὐτὸ ποῦ θὰ 'πῶ, μὰ χαίρομαι πολὺ, κυρία, ποῦ ἀργοπορήσατε τόσον.

— Χαρμογελῶ διαστικὰ καὶ τῶ ἀπκντῶ μὲ εὐληκρίειαν.

— Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο!.. Εἰς τὴν Ἀνατολὴ ἐγίνατε τόσο πολὺ μουσικός;

— Ὁχι, εἶναι οἰκογενειακὸ μου. Ἡ Μητέρα μου ἦταν πολὺ μουσικός καὶ ἀπὸ μικρὸς ποῦ ἤμουν μοῦ ἔπαιζε πάντα γι' ἀνταμοιδή μου ὅταν ἤμουν φρόνιμος.

— Μὰ θὰ εἶσθε καὶ σεῖς ὁ ἴδιος μουσικός.

— Ἦμουν ἄλλοτε, τώρα πιὰ ἀνήκω εἰς τὴν φάλαγγα τῶν ἀπροσάτων...

— Εἶσθε βέβαιος;... Ἄς εἶναι ἀπόψε δὲν ἔχω καιρὸν ν' ἀνακαλύψω ἂν μοῦ λείπε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ εἰς ἄλλην μας συνάντησιν ἐπιφυλάσσομαι.

6 Μαΐου, περασμένα μεσάνυχτα.

Σὺν προνοητικὸς ἄνθρωπος, δὲν κυττάζω τὸ μικρὸ ρολογάκι ποῦ ἔχω ἐπάνω εἰς τὸ γραφεῖο μου καὶ μὲ τὸ μικρὸ μου τετραδίακι ἀνοικτὸ ἐμπρὸς μου στέκομαι συλλογισμένη.

— Δὲν εἶνε πολλὴ ὥρα ποῦ ἐγυρίσαμε ἀπὸ τὴν Ὀπερα καὶ ἀφοῦ ἐφόρεσα ἕνα δοσοερὸ κιμονό, ξεπλέκω τὰ μαλλιά μου καὶ ἀνοίγω τὸ παράθυρο τῆς κάμαράς μου ν' ἀναπνεύσω λίγον καθαρὸν ἀέρα καὶ νὰ ἀναπώλῃσω ὄλα τὰ ἀετᾶλληλα συμβάντα τῆς ἡμέρας.

Τὸ πρῶν ὄλο τὸ εἶχα περάσει μὲ μουσικὴν γιατί ἤμουν πολὺ καλά εἰς τὴν φωνὴν μου καὶ ἀπελάμβανα καὶ ἐγὼ ἡ ἴδια ἀδιάφορον ἂν ἀργότερα αἰσθάνομουν κούρασι, μιὰ κούρασι γλυκειά. Ὑστερα ἐξαπλώθηκα στὴ σαίξ-λόγκ μου καὶ ἔμεινα ἀρκετὲς στιγμῆς μὲ τὰ μάτια κλεισμένα γιὰ νὰ ξεκουράσω τὸ μιολόβι μου. Ἐνα μεθυστικὸ ἀρωμα ἀπὸ γιασεμὴ μαζί μὲ μιὰ τρελλὴ ἀχτίδα τοῦ ἡλίου ἐμπαιναν ἀπὸ τὸ μισοκλεισμένο παράθυρο καὶ ἐγὼ ἐτριβόμουν ἄν γατίτσα ἐπάνω εἰς τὰ μαλακὰ μαξιλάρια καὶ

ήμουνα θυτισμένη σε γλυκούς ρεμβασμούς όσο που ένας ελαφρός κρότος εις την πόρτα με έφερε εις την πραγματικότητα.

Με έκαλοῦσαν διὰ τὸ πρόγευμα καὶ ἀπὸ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἄρχισα νὰ χάνω τὴν εὐθυμία μου. Θέλετε ὅτι ἄφησα τὴν ἀναπαυτικὴν μου στάσιν, θέλετε ἢ παρουσία τοῦ Ροβέρτου μὲ ἔκαμαν νὰ πάρω ἕνα δύσθημον ὕψος τὸ ὅποῖον τὸ ἐκράτησα ἕως ὅτου ἐτελείωσε τὸ πρόγευμα καὶ κατόπιν παρακλήσεως τοῦ ἐκάθησα εἰς τὸ πιάνο καὶ ἐτραγουδῆσα μέρη ἀπὸ τὴν Δαναΐδα του. Τῆς στιγμῆς ἐκεῖνης ὁ ἀντιπαθητικὸς σύζυγος εἶχεν ἐξαφανισθῆ καὶ εἶχα ἐμπρὸς μου τὸν αὐστηρὸν κριτὴν, τὸν ὅποῖον εἶχα τὴν τύχην νὰ συναρπάξω πάντοτε μὲ τὴν εὐλογον μου ἐκτέλεσιν καὶ μὲ ὑπερφάνειαν ἔδλεπα τὶ αἰσθήματα ἐπροκαλοῦσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, τὸν ὅποῖον ἐλογαρίαζα ὅσον λογαριάζει κανεὶς ἕνα παιγνίδι ποῦ ἔσπασε...

—Ω! ξεύρω καλὰ ὅτι τῆς στιγμῆς ποῦ τραγουδῶ ἐγὼ, ἢ ὠραία Δαναΐς δὲν ὑπάρχει γι' αὐτόν!

Σε λίγο σηκώνομαι γιατί ἔπρεπε νὰ ἐτοιμασθῶ, ἀλλὰ μὲ ἀργοπορεῖ ἄλιγον ἢ ἄφιξις τοῦ Σηλβαίρ, ὁ ὅποῖος μοῦ ἔφερεν ἕνα ἀγοράσιον εἰς τὴν γὰρ μίαν συναυλίαν του. Μιλοῦμε λίγο καὶ ἐντελῶς τυπικὰ καὶ ἐπὶ τέλους τοῦ δίδω νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἔχω κάπου νὰ πάω καὶ φεύγει ὅταν πάλιν ἀνοίγει ἢ πόρτα καὶ εἰσέρχεται ἡ Μαρινέττα. Μὲ φιλεῖ τρελλὰ ὅπως συνηθίζει καὶ μ' ἐρωτᾷ ἀμέσως, γιατί εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πρὸ συναντώμεθα μόνες μετὰ τὴν βραδείαν τοῦ γεύματος.

—Λοιπὸν δὲν εἶναι χριτωμένη;

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐρωτήσω περὶ ποίας πρόκειται... Μέσα εἰς τὰ μάτια της ποῦ λάμπουν διαβάσει κανεὶς τὸ ὄνομα καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησί μου ἢ ἀσυλλόγητον μικροῦλα ἐξυκολουθεῖ μὲ ἐνθουσιασμόν!

—Ξεύρεις, τῆς ἔρρεσε πολὺ καὶ μ' ἐρώτησε πότε δέχεσαι;

—Α! αὐτὸ βέβαια δὲν θὰ γίνῃ ποτὲ νὰ τὴν δεχθῶ εἰς τὸ σπίτι μου, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὴν ἔχω χαϊδεμένη δὲν τῆς ἀρνοῦμαι κατηγορηματικῶς:

—Μικροῦλα μου, ἢ φίλη σου εἶνε ἀξιαγάπητη μὰ ξέρεις προτιμῶ νὰ μὴν ἀνοίγω νέες ἐπισκέψεις καὶ δώτε της το νὰ τὸ καταλάβῃ μὲ τρόπο.

Μοῦ ῥίχνει τὰ μπράτσα της τριγύρω εἰς τὸν λαιμόν μου καὶ μοῦ χαϊδεύει τὸ πρόσωπο.

—Ω! Βίβα, μὴ ξεχνᾷς πὼς εἶμαι ἢ ἀδερφοῦλα σου καὶ δὲν μοῦ ἀρνεῖσαι ποτὲ τίποτε. Θὰ κάμῃς μίαν ἐξαίρεσι γι' αὐτὴν ποῦ τὴν ἀγαπῶ τόσο πολὺ!

[Ἀκολουθεῖ]

ΑΠ' ΟΛΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

—Οἱ πολῦτιμοὶ λίθοι καὶ ἡ ἐπιστήμη.

Ἐφ' ὅσον ἢ βιοτεχνία εὐρίσκειτο εἰς χαμηλὴν βαθμίδα, ἔφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχον θησαυροφυλάκια καὶ ἄλλαι ἀσφαλιστικαὶ ἐγκαταστάσεις, καὶ πρὸ παντὸς ἔφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς ὅτι θὰ κατορθοῦτο ἢ κατασκευῆ τῶν πολυτίμων λίθων διὰ τεχνητῆς ὁδοῦ, ἢ συλλογῆ καὶ ἐναποθήκευσις πολυτίμων λίθων ἐθεωρεῖτο ὄχι μόνον καλαισθητικὸς ἀλλὰ καὶ καλὴ τοποθέτησις τοῦ χρήματος, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶχε τὴν ἀτόλαισιν τῆς ὠραϊότητος των, ἢ δύνατο καὶ εὐκόλως νὰ κρύψῃ ἢ συναποκομίσῃ τὸν εἰς πολυτίμους λίθους θησαυρόν του, ἐν περιπτώσει πολέμου, καὶ προσέτι εἶχε τὴν ἐλπίδα τῆς αὐξήσεως τῆς ἀξίας των. Ὡς ἐκ τούτου λοιπὸν ὑπάρχουσι πλούτη ἀλύθητα καὶ ἀξία ἑκατομμυρίων τοποθετημένα εἰς οἰκογενειακά κοσμήματα, τὰ ὅποια κινδυνεύουν νὰ ἐκμηδενισθῶν, καθ' ἣν στιγμήν ἢ ἐπιστήμη θὰ

κατορθώσῃ νὰ κατασκευάσῃ γνήσιους λίθους τεχνητούς. Καὶ ἤδη ἢ νεωτέρα βιοτεχνία δύναται νὰ καυχήθῃ ὅτι ἐπέτυχεν εἰς τὸ ἐνεργητικόν της, τὴν ἐκμηδένισιν τῆς ἀξίας τοῦ ρουβίνου!

Διάφοροι πολῦτιμοὶ λίθοι παράγονται ἤδη κατὰ μεγάλα ποσὰ ἀμέμπτως, πρὸ παντὸς δὲ ρουβίνια, τὰ ὅποια ἤδη πολλὰ ἐνεχυροδανειστήρια ἐν Εὐρώπῃ δὲν δέχονται, ὡς ἐπίσης δὲ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν δέχονται καὶ τὸν σάπφειρον.

Ἡ χημικὴ σύνθεσις τοῦ ρουβίνου καὶ σαπφείρου εἶναι ἀπλουστάτη. Συνίστανται ἐκ κρυσταλλικῆς ἀργίλλου, ἣτις δι' ἔλαχίστων ποσῶν ἄλλων συστατικῶν χρωματίζεται ἐρυθρὰ καὶ κυανῆ. Κατὰ τὸ ἔτος 1848 ὁ διευθύνων τὸ περίφημον ἐργοστάσιον πορσελλάνης Σέβερ, ἐκ τῆς τήξεως ἀργίλλου, χρωματισμένης διὰ χρωμίου, ἔλαβε μικρότατα ρουβίνια, ὁρατὰ μόνον διὰ τοῦ μικροσκοπίου, ἔκτοτε δὲ δὲν ἔπαυσαν νὰ γίνωνται πειράματα ἕως ὅτου ἐστέφθησαν διὰ τοιαύτης ἐπιτυχίας, ὥστε σήμερον λειτουργοῦν ἐν Εὐρώπῃ ὀλόκληρα ἐργοστάσια πολυτίμων λίθων.

Ἡ μέθοδος εἶναι ἀπλουστάτη, τὸ ὕψυγον, τὸ ὕδρογονον ἢ τὸ ἀσετυλίτιον καὶ ἡ καθαρὰ ἀργίλλος εἶναι αἱ πρῶται ὕλαι. Τὸ ὕψυγον χρησιμεύει διὰ τὴν παραγωγὴν τῆς συγκεντρωμένης φλογὸς κρατοῦντος ἀερίου· εἰς τὴν φλόγα αὐτὴν τήκουν καθαρὰν ἀργίλλον προστιθεμένων τῶν σχετικῶν χρωστικῶν συστατικῶν· σταλάζει δὲ αὐτὴ ἐπὶ μ. ἄ. βίσιος ὅπου τῆναι. Ὁ οὗτος παραγόμενος τεχνητὸς πολῦτιμος λίθος ἔχει ἀνάγκην λειάνσεως καὶ εἶναι ἔτοιμος διὰ τὸ ἐμπόριον.

Αἱ δαπάναι κατασκευῆς ρουβίνου ἑνὸς καρατίου ἀνέρχονται εἰς 12 λεπτά! διὰ νὰ παραχθῆ κατεργασμένος λίθος ἑνὸς καρατίου χρειάζεται ἀκατέργαστον ὕλικὸν τεσσάρων καρατίων ἢτοι ἀξίζει 48 λεπτῶν! ἢ δαπάνη τῆς λειάνσεως εἶναι 1. 50 φρ. συνεπὼς στοιχίζει εἰς τὸ ἐργοστάσιον τὸ ρουβίνον τοῦ ἑνὸς καρατίου 1. 98 φρ. εἰς τὴν ἀγορὰν πωλοῦνται μέχρι 30 φρ. Τὸ καράτιον ὅμως τῶν γνήσιων ρουβίνων τιμᾶται μέχρι 1000 φρ. ἢ τιμὴ δὲ εἶναι ἀνάλογος μὲ τὸ βάρος· δηλαδή ρουβίνιον 2 καρατίων διατιμῶνται 2000 φρ. ἀλλὰ ἐνίοτε καὶ 10.000 φρ. εἰς τὰ τεχνικὰ ρουβίνια ἢ αὐξήσις τῆς ἀξίας ἐκ τοῦ βάρους των εἶναι ἐντελῶς ἀσήμαντος. Αἱ λέξεις τεχνητοὶ καὶ γνήσιοι λίθοι δὲν εἶναι ὀρθαὶ κατὰ βάθος, διότι προῦν τὸ ὅποῖον οὐδόλως διακρίνεται ἀπὸ τὸ φυσικόν του πρωτότυπον, ἔχει δὲ καὶ ἀκριβῶς τὴν ἰδίαν σύνθεσιν, εἶναι ἐπίσης γνήσιον ἀδιάφορον ἂν παρήχθῃ διὰ τεχνητῆς ὁδοῦ. Διὰ τοῦτο οἱ τεχνητοὶ πολῦτιμοὶ λίθοι φέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς συνθετικοὶ τοῖτοι πρὸς διάκρισιν τῶν φυσικῶν. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ χρυσοχόοι ἔχουν μὲγά συμφέρον νὰ ἐμποδίσουν τὴν εἰσαγωγὴν συνθετικῶν λίθων εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ κατέφυγον εἰς διάφορα μέσα πρὸς τοῦτο. Ἡ ἐν Βερολίνῳ συντεχνία τῶν Χρυσοχόων ἔκαμεν αἰτησιν εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον, τοῦτο δὲ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Πριδείας ὅπως ἰδρῦσει εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὀρυκτολογικὸν καὶ πετρογραφικὸν ἰνστιτοῦτον χάριν διαδόσεως τῶν εἰδ. κῶν τούτων γνώσεων, προσπαθοῦν δὲ οἱ ἐπιστήμονες ὀρυκτολόγοι ν' ἀνεύρουν σημεῖα διακρίσεως, μέχρι σήμερον ὅμως οὐδὲν ἀσφαλὲς σημεῖον εὐρέθη διακρίσεως τῶν συνθετικῶν πολυτίμων λίθων ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ. Ἐπομένως εἶναι ποσβληματικὸν ἂν κατορθωθῆ ποτὲ νὰ καθορισθῆ ἀκριβῶς καὶ διὰ πάσαν περίπτωσιν σταθερὸν διακριτικὸν σημεῖον μεταξὺ φυσικῶν καὶ συνθετικῶν λίθων, καὶ νὰ ἀποδοθῆ οὕτω καὶ ῥάλιν ἢ ἀξία εἰς τὰ φυσικὰ προϊόντα, τὴν ὅποιαν πολὺ ταχέως θ' ἀπολέσουν ὡς ἐκ τῶν συντελουμένων προϊόντων τῆς χημίας.

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ "ΑΓΚΥΡΑΣ,"

1 ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΩ ὑπὸ Ἀδῶδ Πρεβῶ	Δρ. 4.30 δεμ.
2 Η ΓΥΝΑΙΚΑ καὶ τὸ ΝΕΥΡΟΣΠΑΣΤΟΝ ὑπὸ Πιέρ Λούιζ	» 3.20 »
3 Ο ΑΕΤΙΔΕΥΣ ὑπὸ Ἐδμ. Ροστάν	» 5.05 »
4 Ο ΠΑΝ ὑπὸ Κνουτ Χάμψουν	» 3.80 »
5 ΟΙ ΔΘΛΙΟΙ (Α' τόμ.) ὑπὸ Β. Ούγγω	» 6.40 »
6 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΓΓΝΩΜΗΝ ὑπὸ Ματθίλδης Σεράο	» 3.95 »
7 ΑΡΜΑΤΩΛΟΙ καὶ ΚΛΕΦΤΕΣ ὑπὸ Δ. Καμπούρογλου	» 2.80 »
8 Η ΚΥΡΙΑ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟΝ ὑπὸ Πιέρ Λοττί	» 3.45 »
9 ΕΡΝΑΝΗΣ ὑπὸ Βίκτ. Ούγγω	» 3.15 »
10 Η ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΗΛΙΚΙΑ ὑπὸ Κάρ. Μικαέλις	» 3.30 »
11 ΣΑΝ ΖΩΗ ΣΑΝ ΟΝΕΙΡΟ ὑπὸ Ἀγγέλ. Τανάγρα	» 4.10 »
12 ΚΟΛΑΣΙΣ ὑπὸ Δάντη Ἀλιγκέρι	» 4.20 »
13 ΤΕΛΕΥΤ. ΓΥΝΑΙΚ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ὑπὸ Μ. Πρεβῶ	» 3.70 »
14 ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ὑπὸ Καρ. Μποντλαίρ	» 2.30 »
15 ΤΖΕΝΝΥ ΘΕΟΤΟΚΗ ὑπὸ Πολ. Δημητράκοπουλου	» 4.55 »
16 Ο ΚΑΠΝΟΣ ὑπὸ Ἰβάν Τσουρκένιεφ	» 4.00 »
17 ΟΙ ΔΥΟ ΚΟΣΜΟΙ ὑπὸ Γιάνης-Πέτερ-Γιάκοβσεν	» 3.20 »
18 ΤΟ ΜΥΣΤΙΚ. ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡ. ὑπὸ Πολ. Δημητράκ.»	» 6.25 »
19 Η ΒΙΚΤΩΡΙΑ ὑπὸ Κνουτ Χάμψουν	» 3.20 »
20 ΘΑ·Ι·Σ ὑπὸ Ἀντρέλ Φράνς	» 3.50 »
21 ΚΛΗΡΟΝΟΜ. ΤΟΥ ΡΟΣΜΟΡΕ ὑπὸ Μαρ. Τουαίν	» 3.50 »
22 Η ΖΩΗ ΠΟΥ ΠΕΡΝΑ ὑπὸ Εύστ. Εύστρατιάδη	» 3.05 »
23 Ο ΚΟΝΤΕ ΚΟΥΡΟΥΠΗΣ ὑπὸ Πολ. Δημητράκοπ.»	» 4.20 »
24 Η ΗΡΩΔΙΑΣ	» » » 4.25 »
25 Ο ΚΟΜ. ΚΩΣΤΙΑ ὑπὸ Β. Σερμπουλιέ	» 6.75 »
26 Τ' ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΝΕΡΑ ὑπὸ Ἰβάν Τουρκένιεφ	» 4.50 »
27 ΑΡΣΕΝ ΔΟΥΠΕΝ ὑπὸ Μωρίς Λεμπλάν	» 4.20 »
28 Ο ΓΕΛΩΤΟΠ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ὑπὸ Π. Δημητ.»	» 6.00 »
29 ΤΑ ΘΕΤΑ ΠΑΙΔ. ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ὑπὸ Ἀ. Ούάτσων»	» 6.00 »
30 Ο ΑΘΩΟΣ ὑπὸ Γ. Δ' Ἀννούτσιο	» 6.50 »
31 Η ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΦΕΥΓΕΙ ὑπὸ Ἑρρ. Μπορτώ	» 3.75 »
32 ΣΕΡΑΟΚ ΧΟΜΣ ὑπὸ Κ. Ντέυλ	» 3.75 »
33 ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΩΜΕΝ ΑΥΤΟΝ ὑπὸ Ἑρ. Σέγκεβιτς»	» 3.00 »
34 ΥΠΟ ΤΑ ΦΘΙΝΟΠ. ΑΣΤΡΑ ὑπὸ Κνουτ Χάμψουν	» 3.00 »
35 ΣΑΗΦΩ ὑπὸ Ἀλφόνσου Δωδῆ	» 4.00 »
36 ΕΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ὑπὸ Ματθ. Σεράο	» 3.95 »
37 Η ΝΕΟΤΗΣ ὑπὸ Ἑρρ. Μυρζῆ	» 4.30 »
38 ΜΙΣ ΡΟΒΕΛ ὑπὸ Β. Σερμπουλιέ	» 6.75 »
39 ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ ὑπὸ Μαρκέλλας Τριναίρ	» 4.25 »
40 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΒ' ὑπὸ Β. Τσοκοπούλου	» 5.00 »
41 ΚΟΙΝΩΝΙΚ. καὶ ΣΤΡΑΤΙΩΤ. ΠΟΛΕΜΟΙ ὑπὸ Πριγκηπίσσης Μαρίας Βοναπάρτου	» 4.50 »
42 Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΜΟΥ ὑπὸ Α. Τολστόι	» 3.00 »
43 ΕΠΙΣΚΟΠΟ καὶ Σία ὑπὸ Ντ' Ἀννούτσιο	» 3.50 »

Μικροσκοπική ἔκδοσις

1 ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ Φρανσουά Κοππῆ	Δρ. 2.00 δεμ.
2 ΜΙΝΤΙΝΕΤΤΕΣ ὑπὸ Ἰφ. Τανάγρα	» 2.00 »
3 ΝΑΥΑΓΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ὑπὸ Γ. Γερογιάννη	» 2.00 »
4 ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ὑπὸ Σκόκου	» 2.00 »
5 ΜΥΡΤΑΛΗ (Ἑλληνίς ἑταίρα) ὑπὸ Γκλ ντέ Τεραμόντ	» 3.00 »
6 ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου	» 2.00 »

Παιδική Βιβλιοθήκη

1 ΤΑ ΤΡΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ὑπὸ Ἰουλίας Δραγούμη	Δρ. 3.60 δεμ.
2 Ο ΜΙΚΡΟΣ ΔΟΡΔΟΣ ὑπὸ Φρ. Μπερνέτ	» 3.90 »

Ἐπιστημονική Βιβλιοθήκη

1 ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ ὑπὸ Ἀμερ. παιδίατρου Δ. Χόλτ	Δρ. 3.55 δεμ.
2 ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ὑπὸ Ἀλ. Καβάδια	» 2.40 ἄδ.
3 ΠΗΠΟΛΟΓΙΑ ὑπὸ Τ. Λούγγη στρ. κτηνίατρου	» 12.00 δεμ.
4 ΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ὑπὸ Γκυγιερμέν	» 3.85 »
5 ΝΟΜΟΘΕΣ. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ὑπὸ Π. Παπαλέκα	» 3.20 »
6 Ο ΠΕΣΤΑΛΟΤΣΙ ὑπὸ Κορμεύρε	» 2.70 »
7 ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ὑπὸ Ἀχ. Καραβία	» 1.95 »
8 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ ὑπὸ Γ. Περγαλιτή	» 3.60 »
9 ΤΩΒΙΤ ὑπὸ Δ. Καραβία	» 1.45 ἄδ.
10 ΠΟΙΗΜΑΤΑ ὑπὸ Δ. Καραβία	» 1.50 »
11 ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΣΛΑΒΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ὑπὸ Α. Ἀστερίου»	» 2.45 δεμ.
12 ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ καὶ ΓΛΥΠΤΙΚΗ ὑπὸ Γ. Βώκου	» 2.20 »
13 ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ὑπὸ Κ. Σόκκλη	» 3.05 »
14 ΠΑΓΓΕΡΜΑΝΙΣΜΟΣ ὑπὸ Χρ. Βασιλακίτη	» 1.55 ἄδ.
15 Ο ΠΛΟΗΓΟΣ ὑπὸ Πελ. Τσουκαλά	» 7.20 »
16 ΤΟ ΥΠΟΒΥΧΙΟΝ ὑπὸ Π. Βανδώρου	» 3.60 δεμ.
17 ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ὑπὸ Θ. Γρηγοράκη	» 8.50 »
18 ΗΛΕΚΤΡΙΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ὑπὸ Θεοχάρη	» 4.50 »
19 ΟΠΤΙΚΗ ὑπὸ Γ. Ἀθανασιάδη	» 20.00 »
20 ΠΗΠΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΩΜΥΡ ὑπὸ Σ. Γαλάτη	» 3.20 »
21 ΤΑ ΚΑΝΑΡΙΝΙΑ ὑπὸ Α. Βρούκου	» 2.20 »
22 ΕΠΙΘΕΩΡ. ΚΟΙΝΩΝ. καὶ ΠΟΛΙΤ. ΕΠΙΣΤΗΜ.»	» 7.20 ἄδ.
23 ΤΟ ΕΡΓ. ΖΗΤΗΜΑ Α' τόμος ὑπὸ Ἑρ. Χέρκνερ	» 22.50 δεμ.
24 » » » Β' » » » »	» 20.00 ἄδ.
25 » » » Β' » » » »	» 22.50 δεμ.
25 Ο ΕΡΓ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ ὑπὸ Ερ. Χέρκνερ	» 2.00 ἄδ.
26 Ο ΜΑΡΕΙΣΜΟΣ ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ»	» 3.00 »
27 ΤΟ ΑΓΙΑΣΜΑΤΑΡΙΟΝ (μικρὸν εὐχολόγιον)	» 3.30 δεμ.
28 ΑΚΟΛΟΥΘ. ΜΕΓ. ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ	» 2.25 »

Ξένα ἔκδοσις

1 ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ὑπὸ Ἰ. Καλοσύπη	» 1.30 ἄδ.
2 ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ὑπὸ Γ. Μόδη	» 6.00 »
3 Η ΚΩΝ)ΠΟΛΙΣ ὑπὸ Β. φόν Μήτροβιτς	» 8.00 »
4 Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ὑπὸ Π. Βιζουκίδου	» 40.00 δεμ.
5	» 35.00 ἄδ.
6 ΕΠΙΣΤ. ΠΗΓΑΙ ΠΕΡΙ ΣΩΚΡΑΤ. ὑπὸ Π. Βιζουκίδου»	» 3.00 »
7 ΠΕΡΙ ΔΗΛΙΩΝ ὑπὸ Π. Βιζουκίδου	» 3.00 »
8 Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣ. ὑπὸ Παπαναστασίου	» 1.00 »

Ἰπὸ ἐκτύπωσιν

1 Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΟΧΛΩΝ ὑπὸ Γουσταύου Λεμπόν	
2 ΨΑΡΑΔΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ὑπὸ Ἑμμ. Λυκούδη	
3 ΠΑΓΑ ΛΑΛΕΟΥΣΑ ὑπὸ Π. Νιρβάνα (μικροσκοπική ἔκδοσις)	
4 ΝΕΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ	» » »
5 ΣΚΙΤΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ὑπὸ Κ. Σκόκου	» » »
6 ΣΚΑΛΑΘΥΡΜΑΤΑ	» » »
7 ΤΟΚΟΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ὑπὸ Ν. Μπόνη	